

WWF:N
PANDA-PALKINTO
2022

on myönnetty
Valtakunnalliselle
päiväperhosseurannalle

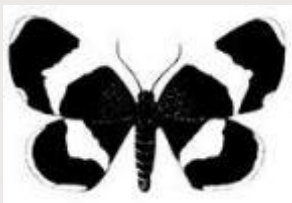
Kimmo Saarinen

Valtakunnallinen
päiväperhos-
seuranta

1991-2022

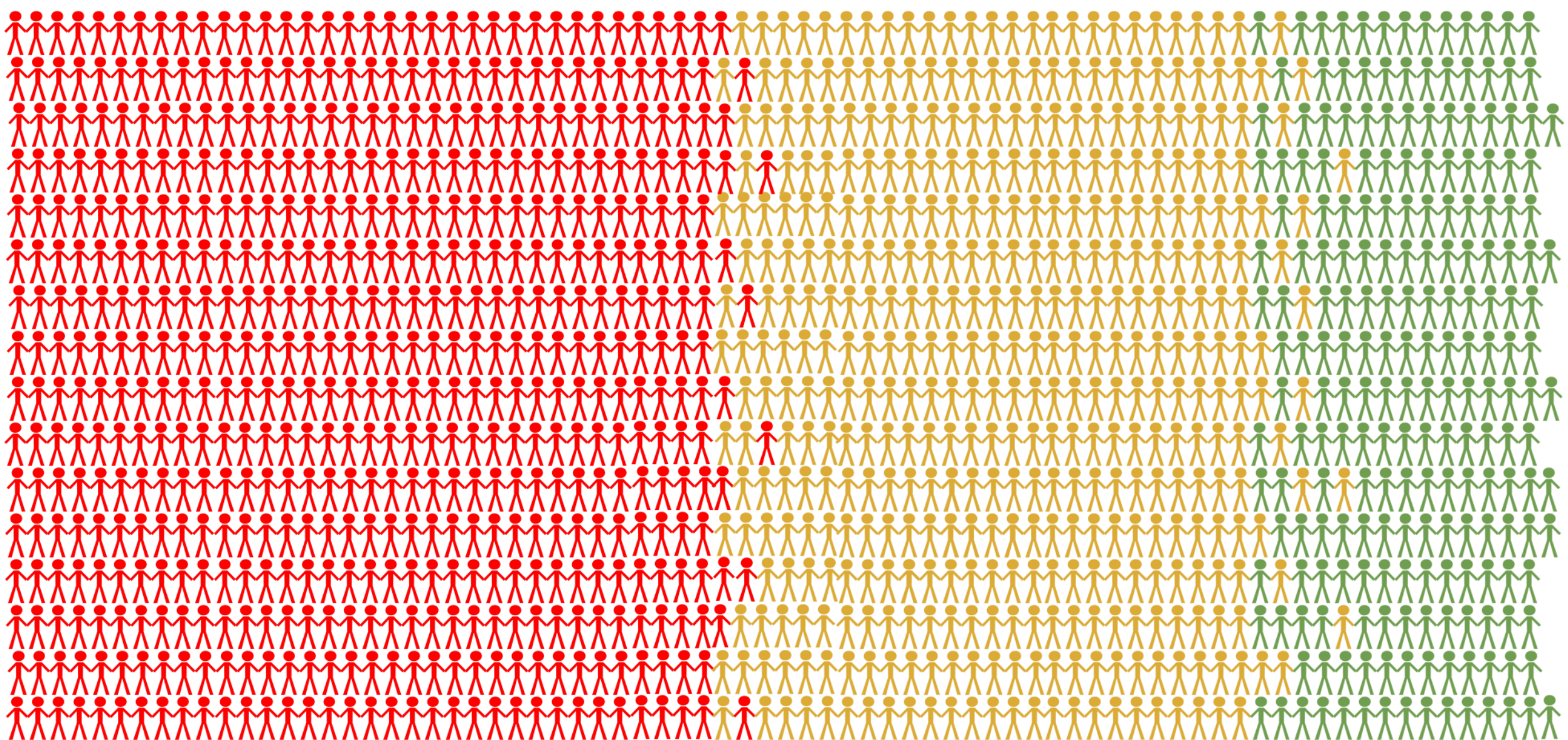
Etelä-Karjalan Allergia-
ja Ympäristöinstituutti

2022-

Pikkuhäiveperhonen
Kuva: Seppo Muukkonen

(557)

(422)

(217)

1 196 vapaaehtoista:

mukana naisia (30 %) ja miehiä (70 %)

1 vuosi

2-9 vuotta

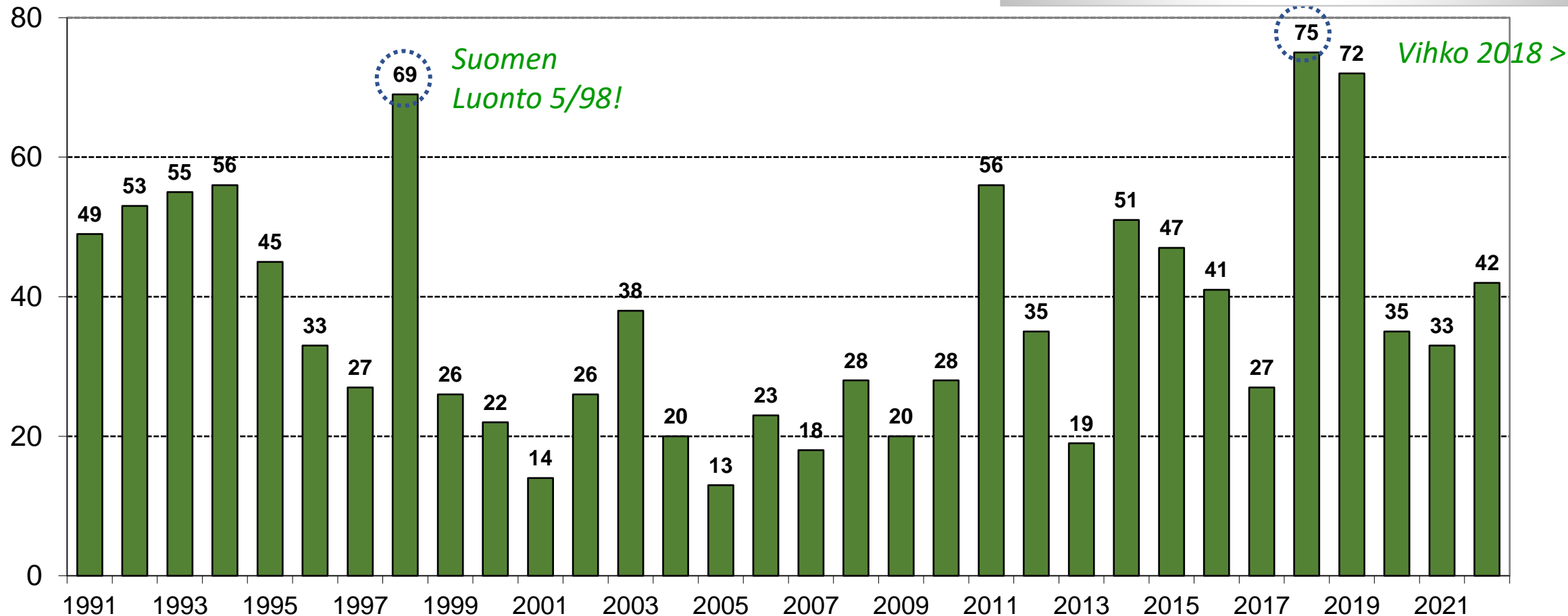
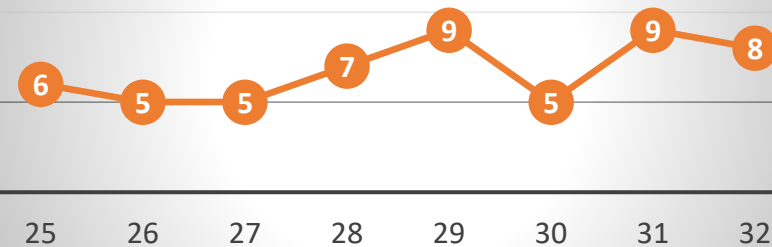

>10 vuotta

Jatkuvuutta ja vahvaa sitoutumista

Keskimäärin 5,3 osallistumisvuotta (9,1 vuotta, jos yhden vuoden osallistujat jätetään laskuista)

Mukana vähintään 25 vuotta!

Suomen Luonto 5/98!

Vihko 2018 >

Seurannan "ylösajo"

Uusia seurantaan osallistuneita 1991-2022

Päiväperhosseurannan vuoden 1991 tulokset

Olli Marttila
Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti
55330 Tiuruniemi

Vuosi 1991 oli Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin ja Suomen Perhostutkijain Seuran yhteistyönä käynnistämän seurannan ensimmäinen vuosi.

Lomakkeilla ilmoitettiin 74 päiväperhoslajia ja 19.857 yksilöä. Havaintopäiviä oli 1.224. Palautettuja lomakkeita oli 75, jotka saatiin 37 henkilöltä. Tietoja annettiin 52 kunnasta, ja merkittäviä 10 x 10 kilometrin yhtenäiskoordinaattiruutuja oli 61 (Kuva 1.)

Havaintojen tarkastelua

Yhden vuoden tulokset eivät osoita paljoa, mutta muutamien seikkoihin voidaan kiinnittää huomiota.

Seurannan tulokset osoittavat, että menetelmä toimii. Lajitaulukon perusteella havaintojen tulos oli luonteva. Yleiset ja runsaat lajit ovat luettelon ensimmäisinä ja harvinaisiksi tiedotettiin vain muutamia.

baptria

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

VOL 25 2000 N:o 1

Baptria

Vol. 42 2017, nro 1

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Baptria 21 (1), 1996

Päiväperhosseurannan vuoden 1995 tulokset

Olli Marttila & Kimmo Saarinen
Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti,
55330 Tiuruniemi

Baptria 24 (1), 1999

Baptria

Vol. 26 2001 N:o 1

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Valtakunnallisen päiväperhosseurannan vuoden 2003 tulokset

Kimmo Saarinen

Valtakunnallisen päiväperhosseurannan vuoden 1998 tulokset

Kimmo Saarinen & Olli Marttila

The National Butterfly Recording Scheme in Finland (NAFI): results in 1998

The data of NAFI, started in 1991, is based on Finnish uniform 27°E grid, 10x10 km squares. In 1998 altogether 205 amateur and professional lepidopterists recorded 95 species and 154 518 specimens all over from Finland. The number of butterflies, expressed as an average of number of individuals in one observation day, was lower (25) than on average (27; 1991-

Baptria 1/2006 Vol.31

- s. 3 Perhosviikonloppu Jyväskylässä, ...
- s. 5 Pääkirjoitus
- s. 6 Valtakunnallinen päiväperhosseuranta 2005 Saarinen, K., Valtonen, A.
- s. 15 Muita päiväperhoshavaintoja vuodelta 2005 Saarinen, K., Kaitila, J.-P., Salin, T.
- s. 18 Baptria vinkki: *Hydraecia*-lajit vertailussa Kaitila, J.-P.
- s. 20 Luonnonsuojeluasetus muuttui vuodenvaihteessa — Muuttuuko perhosharrastaja? Kaitila, J.-P.

**31 vuosijulkaisua ja
36 muuta
seurantakirjoitusta
= 445 sivua Baptriana**

**Päiväperhosseuranta
vuonna 2020:
Nokkosperhonen elpyi**

Hyönteistutkijan
Murphyn laki

Kadonneiden lajien
metsästäjät osa 3

**Valtakunnallinen
päiväperhosseuranta 2021**

Viimeiset ritarit lennossa elokuun alussa

Anu Valtonen ja Kimmo Saarinen

Vuonna 2005 seurannan erityistarkkailuun valittiin ritariperhonen *Papilio machaon*, joka kuului myös Perhostutkijain Seuran kohdelajiseurantaan. Tietoja lentoajoista ja mesikasveista kertyi kaikkiaan 97 yksilöstä ja 59 havainnoitsijalta.

TULOKSIA

Kimmo Saarinen

lavanopsasiiven toukka.

Kuva: Timo Lehto

Kaupunkinopsasiivistä tietoja pääkaupunkiseudulta ja Turun ympäristöstä

Ykkösiä ja ennätysvuosia — tesmaperhosen komennossa, hännänhuippuna 2014

Kimmo Saarinen

Neljännesvuosisata takana, kiitos 863 havainnoitsijalle!

Kimmo Saarinen

Vain viisi seurantapäivää Sompiossa

Suonakiperhonen (*Erebia embla*)

Seurannassa täyteen 20 vuotta — päiväperhoset ovat matkalla pohjoiseen

Kimmo Saarinen

Ilmoittaa vai ei ilmoittaa, miksi pulma?

Kimmo Saarinen

Kuuma kesäkuu lennätti toisia sukupolvia

Ohdakeperhosten vaelluksista vuonna 2019

Perhosten mentävää aukkoa täyttämässä

Kimmo Saarinen

TIETOLAATIKKO.
Uusia sukupolvia kesällä 2018

Kimmo Saarinen

Uhanalaisista, soilla lentävistä ja Lapin päiväperhosista

Kimmo Saarinen

Miltä päiväperhosseurannassa näytti 20 vuotta sitten?

Kimmo Saarinen & Juha Jantunen

Erikoisia kultasiipiä itärajan tuntumassa

Kimmo Saarinen ja Vyacheslav V. Gorbach

Kesällä 2006 Elena Reznicheko talletti päiväperhosia Venäjän Karjalan Kostamuksessa, joka sijaitsee Kajanasta koilliseen vain 30 kilometriä Suomen itärajan

Juolukkasiniipi runsain suolaji myös kesällä 2006

Kimmo Saarinen ja Anu Valtonen

Päiväperhosillehan paras seurantakesä on ollut...

12 MAAKUNTA

Nokkosperhosten joukossa kävi melkoinen kato, mutta metsänokiperhosia lenteli itärajalta ahkerasti
Hellekesä 1997 ei suosinut päiväperh

Etelä-Saimaa perjant

Maahanmuuttajat pelastivat perhoskesän

MAASEUDUN TULEVAISUUS.fi

Perhoskato iski viime kesänä

YMPÄRISTÖ

torstai, 05.00

14 Etelä-Saimaa | Sunnuntaina 12. syyskuuta 2010

Sunnuntai

Suomen päiväperhoset maailmanennätysvauhdissa

Tutut päiväperhoset erityisen runsaina
Neitoperhoset, sitruunaperhoset ja lauhahiipijät liihottelevat joka paikassa

STT-Meli Huhtala
JOUTSENO/HELSINKI

Päiväperhosia on vain sata lajia

– Suomessa on noin 2 500

lajien yli tai Karjalaa kannaksen

teisosastoilta kertoo, että tänäkin vuonna on havaintoja ainakin viidestä uudesta lajista.

– Niitä ei ole vielä tunnistet-
ole tyhjentyvää selitystä. V
1970-luvulla uusia lajeja ei
lut, 1980-luvulla joitakin ja
2000-luvulla noin 15 vuode

Etelä-Karjala 8.1.2015 klo 10:50 | päivitetty 8.1.2015 klo 10:50

Päiväperhosten vuosi 2014 oli vaikea

Omalaatuiset talvi ja kevät sekä kesäkuiset lumisateet lisäsivät perhosten vaikeuksia, vaikka kesällä pitkään jatkunut hellekausi olisikin suosinut perhosia.

12 Keski- ja Etelä-Suomi | 28. joulukuuta 2005

Valtakunnallinen päiväperhosseuranta 2005:

Neitoperhonen nousi päiväperhoskesän ykköseksi

UUTISVUOKSI | talvi, joka poikkeuksellisen kylmän ja vähäsataisen perhosseuranta on jatkunut 2005 jo 103 lajia ja 244 000 yksilöä.

Joka viides päiväperhonen oli runsaimmillaan kymmeneen vuoteen

Mennyt kesä suosi päiväperhosia

Perhosseuranta viestii muutosta

HYÖNTEISKATO | Vaikka perhosten lajimäärä kasvaa, pohjoiset lajit ovat häviämässä. Systemaattisen seurannan puute haittaa muiden hyönteislajien elinvoimaisuuden arviointia.

Turun Sanomat

Päiväperhoset vähenivät edellisvuosista

Pikkuhaapaperhosesta Suomen 117. päiväperhoslaji

ika (STT)

Perhosmaailma toipumaan päin

LASKENNOT | Kahta huonoa päiväperhoskesää seurasi keskinkert lentokausi, vaikka kesäkuussa näytti vielä pahalta. Eräät uudet tulokkaat juhlivat vuodesta toiseen.

Luonto 8.1.2016 klo 5:37

Kolea alkukesä kuritti päiväperhosia jo toista vuotta peräkkäin

Päiväperhosille viime kesä oli 2000-luvun toiseksi heikoin. Tätäkin heikompi on ollut vain kesä 2014. Kesät alkoivat koleissa merkeissä ja molempia kesä edelsi leuto vähäluminen talvi ja aikainen kevät.

Päiväperhosilla oli hyvä kesä

Juha Jantunen

Päiväperhosia havaittiin viime kesän valtakunnallisessa seurannassa runsaasti. Huhtasintuon tehtiin Suomessa kaikkien pohjoisim löydöt Tor Kuusamos

Jussinpussikoi ja seppokääriäinen?

STT HELSINKI

Kehno päiväperhoskesä oli nokkosperhosten näköinen – Inarissa hämmästyttävä havainto

Pekka Pohjolainen 8.1.2021 21:30, muokattu 8.1.

Perhosmaailman raju muutos tuo uusia lajeja yli itärajan

KARJALA TORSTAINA 27.

Säännöllinen palaute osallistujille

Hyvä päiväperhosharrastaja!

Lähetit viime kesän perhoshavaintoja valtakunnalliseen päiväperhosseurantaan, lämpimät kiitokset niistä! Tietojemme mukaan et liene Suomen Perhostutkijain Seuran jäsen, joten tulostimme oheen päiväperhoskesän yhteenvedon piakkoin ilmestyvästä Baptriasta 1/2010. Yhteenveto (PDF) löytyy myös instituuttimme verkkosivuilta www.ekay.net, alavalikosta Perhosseuranta – Tuorein vuosikatsaus.

Ensimmäiset päiväperhoset jo lentävät ja seuranta jatkuu totuttuun tapaan, toivottavasti olet edelleen mukana – vuosi 2010 onkin seurannan 20-v. juhluvuosi! Kirjeen ohessa seuraa perinteisiä paperilomakkeita, joita voi myös täyttää, tulostaa ja tallentaa instituutin (www.ekay.net) tai Seuran kotisivuilta (www.perhostutkijainseura.fi). Keskeiset täyttöohjeet löytyvät kirjeen kääntöpuolelta. Voit palauttaa paperilomakkeet oheisessa palautuskuoressa ilman postimaksua tai lähettää koneella täytetyt ja tallennetut lomaketiedostot sähköpostitse all.env@inst.inet.fi

Parhaiten perhostietojen palautus käy Luonnontieteellisen keskusmuseon Hatikka-tietokannan kautta www.hatikka.fi. Luo tietokantaan oma havaintopäiväkirja ja kirjaa päiväperhosseurantaan sopivat havainnot **#nafi** -avainsanalla. Sivulla on selkeät toimintaohjeet. Klikkaa itsesi myös seurannan sivuille www.luomus.fi/nafi/ – kesän 2010 perhostilanne päivittyy sinne lähes reaaliaikaisena!

Baptriassa ilmestyvään juhluvuosikatsaukseen ehtivät tiedot, jotka ovat Instituutissa tai Hatikkaan syötettynä **joulukuun 2010 alkuun mennessä**. Myöhemmin palautetut tiedot päätyvät toki nekin tietokantaan ja ovat siellä arvokasta tulevien vuosien vertailuaineistoa.

Vastaa-
ottaja
maksaa
postimaksun

Etelä-Karjalan
Allergia- ja Ympäristöinstituutti

VASTAUSLÄHETYS
TUNNUS 5009 798

Vuoksenniskantie 64
55800 IMATRA

17 800 paperi-
lomaketta!

Paperilomakkeilta verkkoon – Hatikan kautta Vihkoon

Päiväperhostietojen tallentaminen Hatikan kautta – lyhyt oppimäärä 2008-2017

Kimmo Saarinen ja Tapani Lahti

Kaikki päiväperhosseurannan havainnot kerätään ja tallennetaan Luonnontieteellisen keskusmuseon Hatikka-järjestelmän kautta. Kun rekisteröidyt osoitteessa hatikka.fi, saat oman käyttäjätunnuksen ja havaintopäiväkirjan. Käyttäjätunnukset ovat muotoa tunnus@hatikka.fi. Hatikan vanha versio poistuu käytöstä vuoden 2013 aikana, joten sen kautta perhoshavainnot ei enää voi tallentaa.

Esimerkki perhoshavainnon tallentamisesta

Sisäänkirjautumisen jälkeen etusivun vasemmasta reunasta löytyy otsikko ”Tallenna”, josta avautuvan valikon ensimmäisenä on ”Lomakkeet”. Sen alta löytyy päiväperhosseurantaan tarkoitettu tallennuslomake (jonka sisäinen tunnus Hatikassa on Rhopalocera).

hatikka.fi/?page=edit&project=nafi

Most Visited Getting Started Latest Headlines LSY

hatikka.fi

Tallenna luonnos

✓ Hyväksy

✗ Hylkää

NAFI - Päiväperhosseurantalomake

DataSet

Kerutiedot

Alkajako

Päiväys VVVV-KK-PP 2013-05-01

Aika HH-MM

Havainnot

Nimi Käyttäjätunnus

Sukunimi, Etunimi tunnus@hatikka.fi

Havainnoija

Havainnoija

Saarinen, Kimmo

Saarinen, Anu

Paikkanimet

Paikkanimi Nimi/kuokka

Suomi Maa

Paikkanimi ES Elinneakunta

Paikkanimi Lappeenranta Kunta

Tarkempi sijainti

Biotooppi

Havaintopaikan sijainti kartalla (KUK27)

Taustatiedot

TaxonCensus Rhopalocera

HavaintopäivienMäärä

Sää

Otsikko

Kuvausteksti

Havaitut lajit

Päiväperhoshavaintojen kirjaaminen seurantaan Vihkon tallennuslomakkeen kautta

KIMMO SAARINEN (kimmo.saarinen@allergia.fi)

Melko tarkalleen vuosikymmen sitten (2008) päiväperhosseurannan havaintoja alettiin kerätä jo havaintokauden aikana Luonnontieteellisen keskusmuseon Hatikka-järjestelmän kautta. Nyt Hatikan aika on ohi: tervetuloa Lajitietokeskuksen Vihkoon!

Rekisteröidy ja/tai kirjaudu sisään omaan Vihko-havaintopäiväkirjaasi osoitteessa laji.fi. Jos olet aiemmin käyttänyt Hatikkaa, saat linkitettyä sen kautta tallentamasi päiväperhosseurannan havaintoerät omien käyttäjätietojen hallinnan kautta. Laji.fi-portaaliin sisään kirjautuneena valitse *Oma nimesi oikeassa yläkulmussa* > *Profilini* > *Käyttäjätietoni* > *(Uusi kirjautuminen vaaditaan)* > *Liitä muu tunnus* > *Liitä tunnus* linkittääksesi aikaisempi Hatikka-tunnukseksi. Tämän tehtyäsi pystyt pienen, noin vuorokauden pituisen viiveen jälkeen selailemaan tunnukseksi tallennettuja NAFI-havaintoja Laji.fi-havaintohaun ”Omat havainnot”-haussa.

Jotta havaintoeräsi tulee mukaan päiväperhosseurannan tilastoihin, **tiedot on täytettävä nimenomaan päiväperhosseurantalomakkeelle**. Lomake löytyy yläreunan valikosta *Teemat* > *Päiväperhosseuranta* > *Ilmoita*. Lomakkeella on valmiit syöttökentät paikka-, aika- ja havainnointitiedoille sekä lajiluettelo, johon voit merkitä ha-

vaitsemiesi lajien yksilömäärät. Jokaisella lomakkeella on oltava kirjattuina vähintään seuraavat tiedot:

- 1) Havaintoalueen sijainti yhtenäiskoordinaatistossa vähintään neliöpeninkulman tarkkuudella (3+3 numeroa, esim. 682:332). Tarkempaakin ruuturajausta voi käyttää. Vihkossa on myös monipuoliset piirto-työkalut havaintoalueen muunlaisen rajaamiseen. YKJ-ruudun sijaan voit piirtää polygonin, neliön, pisteen tai laskentareitin, joka parhaiten kuvaa havainnointialuetta.
- 2) Havaintojakson alkupäiväys ja tarvittaessa loppupäiväys muodossa PPKK.VVVV
- 3) Havaintopäivien määrä kokonaislukuina sille varattuun kenttään.
- 4) Havainnoijat muodossa Etunimi Sukunimi (esim. Maija Virtanen), kukin omalle rivilleen.

Perhoshavainnot kirjataan lomakkeen alaosan, kunkin lajin tiedot omalle rivilleen. Määrä-kenttään kirjoitetaan havaittua yksilömäärää vastaava kokonaisluku. Lisätiedot-kenttään voit kirjoittaa tarkempia tietoja havainnoista, esimerkiksi sukupuolten määrän tai havainnointitavan. Joihinkin

harvinaisiin lajeihin liitetyn varoituksen on tarkoitus varmistaa, että havainto todella koskee kyseistä lajia; maininta lisätiedoissa on yleensä paikallaan.

+ **Lisää havainto -napilla** voit lisätä muitakin perhoslajeja havaintoriveiksi. Nämä eivät näy päiväperhosseurannan tulossivulla, mutta Laji.fi-portaalin Havainnot-osiossa kyllä.

Muita paikka-, sää-, kuvaus-, biotooppi- tietoja voit kirjata samalle havaintolomakkeelle tarpeen mukaan. Myös kuvia havaintopaikasta voi liittää lomakkeelle.

Tallennus

Lomakkeen tallentamiseen on kaksi vaihtoehtoa. Käytä *Tallenna julkaisematta* vain kun haluat tallentaa tilapäisen luonnoksen lomakkeesta omaan käyttöön. Valmiin havaintoerän voit tehdä valikon *Tallenna julkaisena* -toiminnolla. Tallennuksen jälkeen kestää muutaman minuutin, ennen kuin lomakkeen tiedot näkyvät päiväperhosseurannan tilastoissa.

Jos haluat myöhemmin korjata tai täydentää tallentamasi lomakkeen tietoja, valitse *Teemat / Päiväperhosseuranta / Omat havaintoeräni*.

Sensitiivisten lajien näkyminen tulossivuilla

Vihkon kautta tallennetut tiedot näkyvät seurannan tulossivuilla muutamassa minuutissa. Jos ne sieltä puuttuvat, syynä voivat olla ns. sensitiiviset lajit. Näiden päiväperhosten havainnot karkeistetaan automaattisesti. Joukossa on lähinnä rauhoitettuja lajeja, mutta myös idänhäräsilmä.

Seurannasta vastaavat opastavat mielellään ongelmatilanteissa.

Laji.fi

Havainto

4

2

1

3

Baptria 1/2018

Teemasivut

Tähän sivustoon kootaan tietoa tärkeistä Lajitietokeskuksen toimintaan liittyvistä aiheist

Seurantatutkimukset

Päiväperhosseuranta

Valtakunnallinen päiväperhosseuranta (NAFI).
Tarkastele tuloksia ja kirjaa havaintosi.

Talvilintulaskenta

Talvilintulaskennoissa selvitetään talvilinnuston levinneisyys ja runsaus eri elinympäristöissä eri osissa maattamme sekä linnuston muutokset talven aikana, talvesta toiseen ja pitkällä aikavälillä. Tutustu tuloksiin ja kirjaa laskentatulokset.

Vesilintulaskenta

Sisävesien ja merenlahtien pesiviä vesilintuja lasketaan vakioiduin menetelmin Luonnonvarakeskuksen ja Luonnontieteellisen keskusmuseon koordinoimana.

Sammakkoeläimet ja matelijat

Luomus tutkii sammakkoeläinten ja matelijoiden levinneisyyttä ja muutoksia keräämällä havaintoja koko Suomesta. Tutustu lajeihin ja tuloksiin ja osallistu kirjaamalla havaintosi!

Vieraslajit

Vieraslajien torjuntatoimilomake. Palvelun avulla tallennetaan vieraslajien torjuntatoimia, joita tehdään pääsääntöisesti viranomaistoimintana tai viranomaisten ohjauksessa.

Liito-oravien seuranta

Asiantuntijoille: Perusta liito-oravien seurantapaikka, lisää siihen aluerajauksia, liitä havaintoja liito-oravasta, pesistä, jäljistä ja papanoista.

Kimalaisseuranta

SYKE:n organisoima kimalaisseuranta

Pistelaskenta

Pesivien maalintujen pistelaskenta

Mukaan seurantaan!

NAFI

Tietoa

Tulokset

Ilmoita

Kaikki havaintoerät

Esitäytetyt lomakkeet

Hallinnoi käyttöoikeuksia

Uusimmat havaintoeräni

Lemi, Savitaipale

📅 päivä sitten

🕒 01.01.2022

- 08.11.2022

32 havaintoa ▶

👁️ Näytä

✎ Muokkaa

Jyväskylä, Luhanka, Joutsa

📅 päivä sitten

🕒 01.01.2022

- 08.11.2022

11 havaintoa ▶

👁️ Näytä

✎ Muokkaa

Luhanka, Joutsa, Hartola

📅 päivä sitten

🕒 01.01.2022

Päiväperhosseuranta 2022

Valitse näytettävä havaintojakso:

Koko aineisto 1991 - 2022

Koko vuosi 2022 | maaliskuu 2022 | huhtikuu 2022 | toukokuu 2022 | lokakuu 2022

Koko vuosi 2021 | maaliskuu 2021 | huhtikuu 2021 | toukokuu 2021 | lokakuu 2021

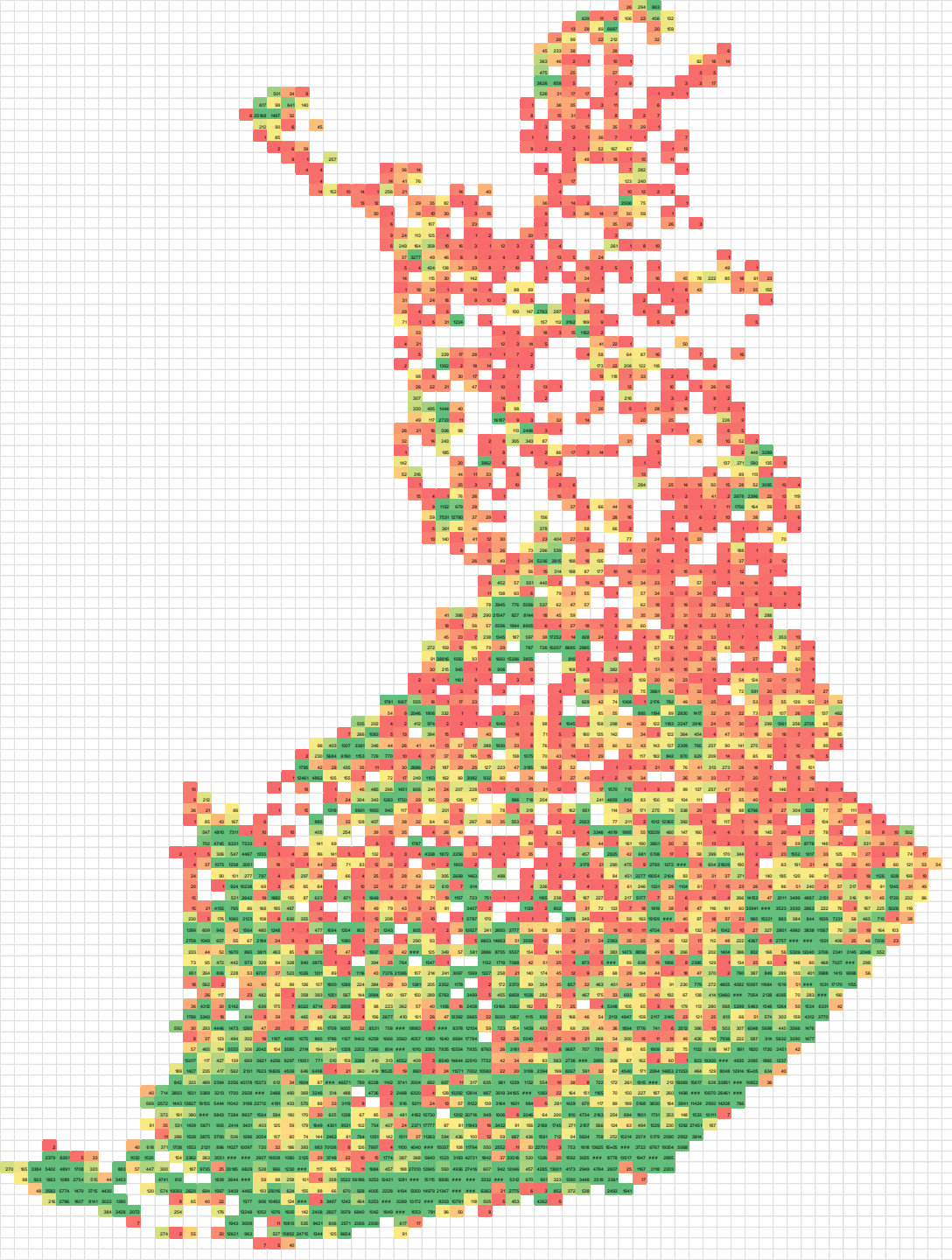
Suosittelu yleiskielinen nimi	Tieteellinen nimi	Havikm
isoapollo	<i>Parnassius apollo</i>	11
pikkuapollo	<i>Parnassius mnemosyne</i>	4
ritariperhonen	<i>Papilio machaon</i>	313
tunturikirjosiipi	<i>Pyrgus andromedae</i>	2
suokirjosiipi	<i>Pyrgus centaureae</i>	3
mansikkakirjosiipi	<i>Pyrgus malvae</i>	208
tummakirjosiipi	<i>Pyrgus alveus</i>	7
keltatäplähiipijä	<i>Carterocephalus palaemon</i>	15
mustatäplähiipijä	<i>Carterocephalus silvicola</i>	279
lauha hiipijä	<i>Thymelicus lineola</i>	693
valkotäpläpaksupää	<i>Hesperia comma</i>	2
niinonpaksupää	<i>Ochlodes sylvanus</i>	458

116 päiväperhoslajia ja 6,78 miljoonaa päiväperhosta

- ✓ **205 325 havaintopäivää**
*= vapaaehtoistyötä varovastikin arvioiden
yli 2,5 miljoonan euron edestä!*

*Vrt. seurannan kokonaisrahoitus
vuosina 1991-2022 noin 160 000 euroa*

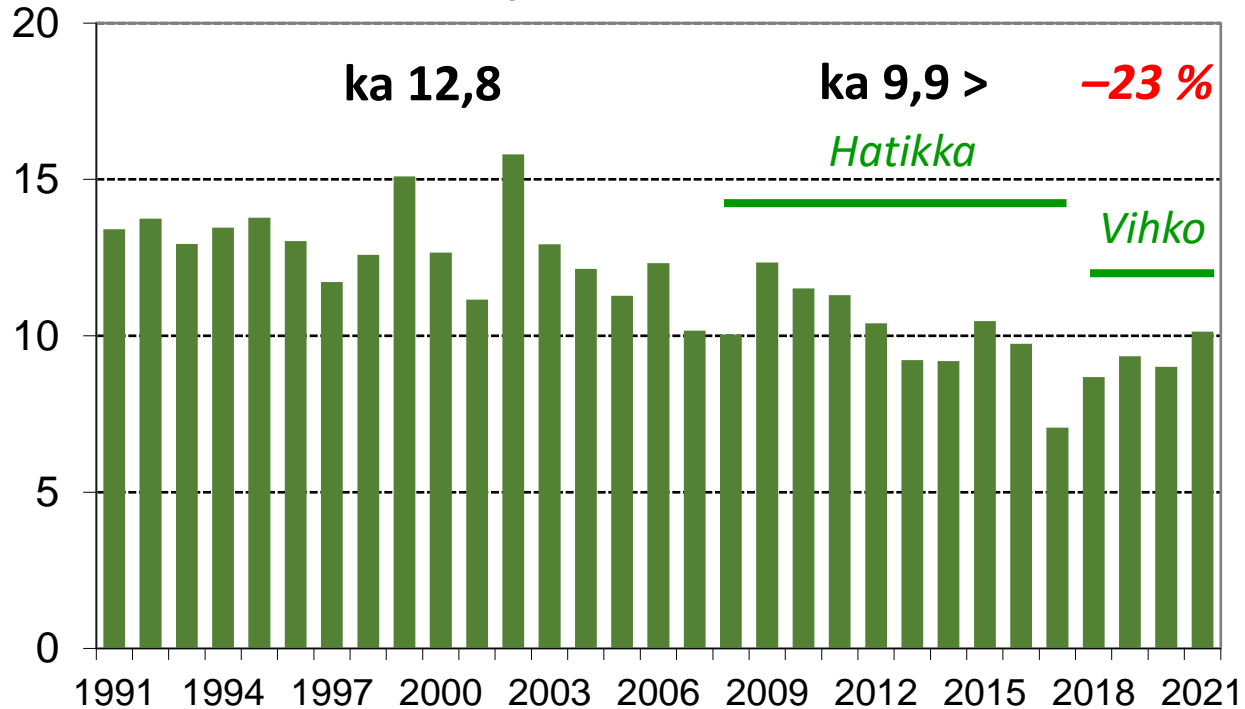
- ✓ **2 923 havaintoruutua**
*= valtakunnallinen kattavuus (76 %
Suomen 10x10 km peninkulmaruuduista)*

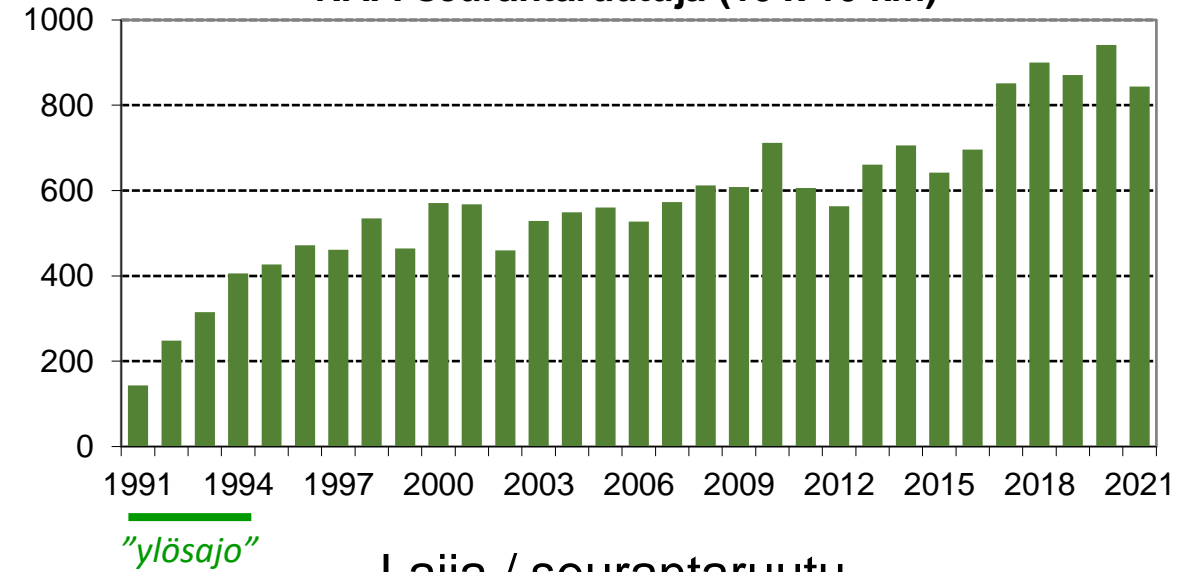
Muutoksia havaintojen tallentamisessa

"Koko kesän perhosyhteenvetoista yhden päivän tai retken havaintotallennuksiin"

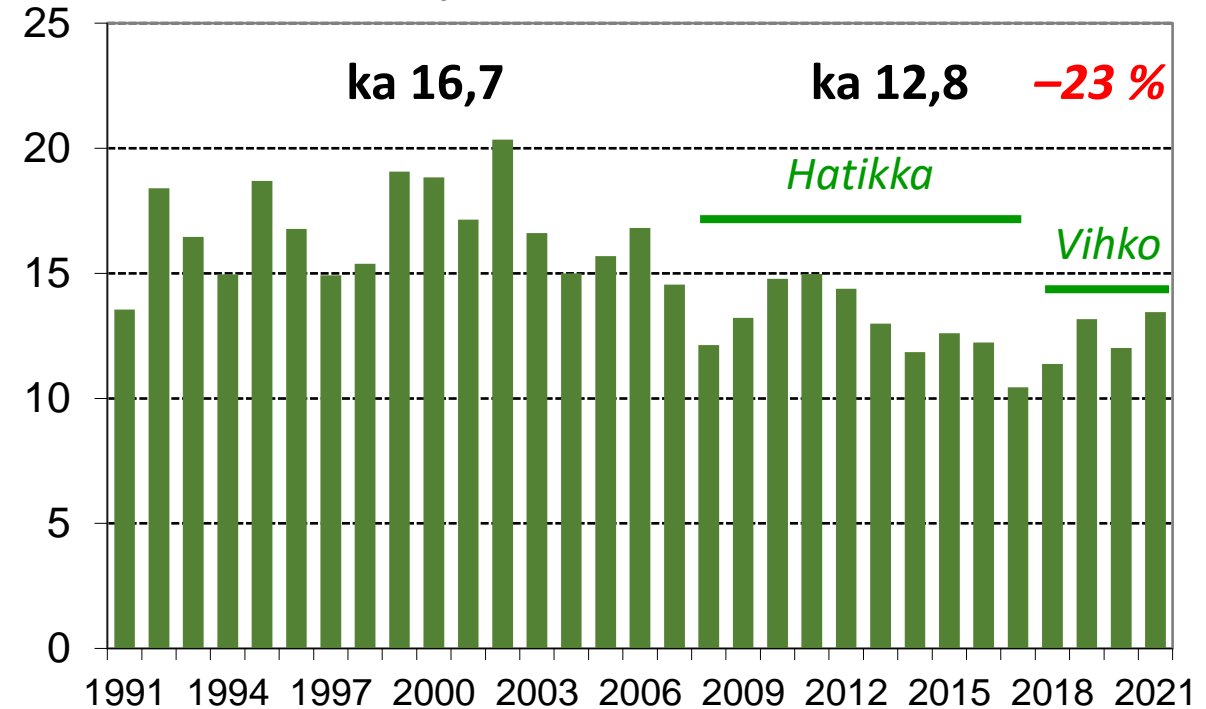
Havaintopäivää / seurantaruuu

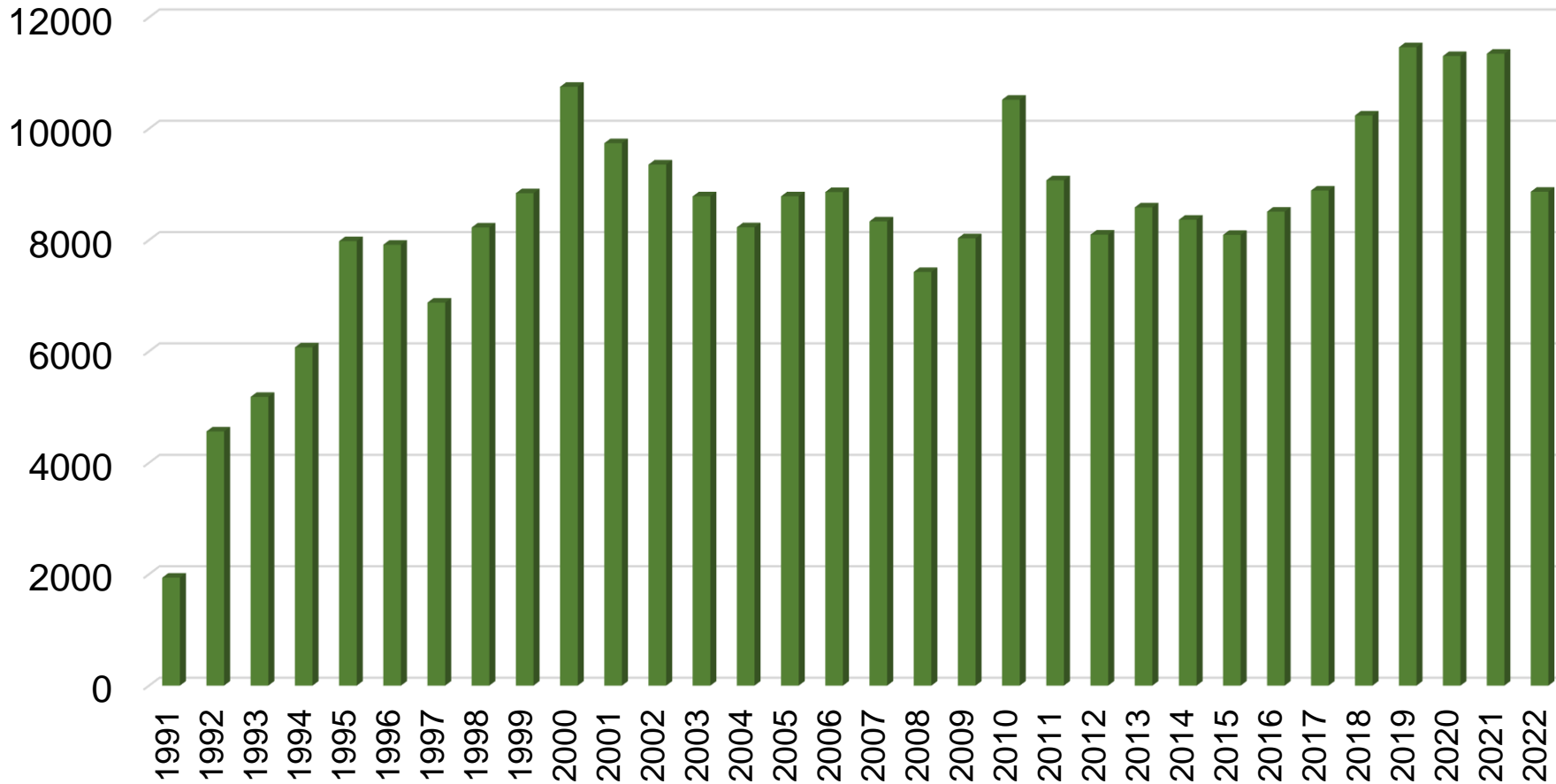
NAFI-seurantaruuu (10 x 10 km)

Lajia / seurantaruuu

Lajitietoja kertynyt tasaiseen tahtiin

Kaikista seurantaruuuista on kertynyt yhteensä 55 929 lajitietoa.
 Esimerkiksi kesältä 2022 (tilanne 13.11.) on 874 ruudusta 9 047 lajitietoa,
 joista uusia on 1 193. Nämä jakautuvat 81 lajille; kaikkiaan 43 lajin
 seurantatiedot ovat päivittyneet yli kymmenellä uudella ruudulla.

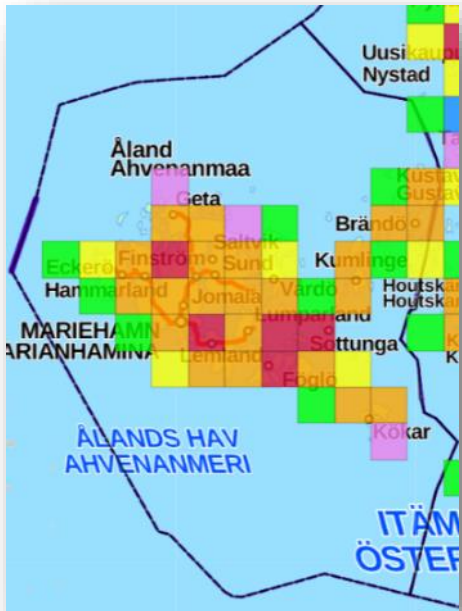
Seurantatilaston runsas- lajisimmat päiväperhosruudut (tilanne 13.11.2022):

Ruutu	prov	Yksilöä	Lajia	
686	365	PK	200 949	74
677	358	ES	26 461	73
678	359	ES	174 146	72
671	349	EK	33 699	72
679	360	ES	119 844	71
671	353	EK	46 409	71
691	363	PK	67 735	70
677	359	ES	44 796	70
672	350	EK	140 534	69
680	358	ES	93 085	69
668	339	U	78 733	69
678	358	ES	33 851	69
676	358	ES	14 208	68
669	324	V	56 537	67
669	339	U	39 808	67
667	334	U	28 844	67
669	342	U	59 326	66
667	337	U	35 672	66
664	328	U	24 715	66
671	351	EK	13 517	66
677	356	ES	45 750	65
689	367	PK	34 432	65
694	361	PK	55 709	64
686	359	ES	34 274	64
678	355	ES	19 269	64

Top25: ES(10), U(6), EK(4), PK(4), V(1)

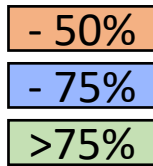
NAFI-kattavuuksia eliömaakunnittain

Huom! Varsinkin rannikkomaakunnissa "vesiruutuja"

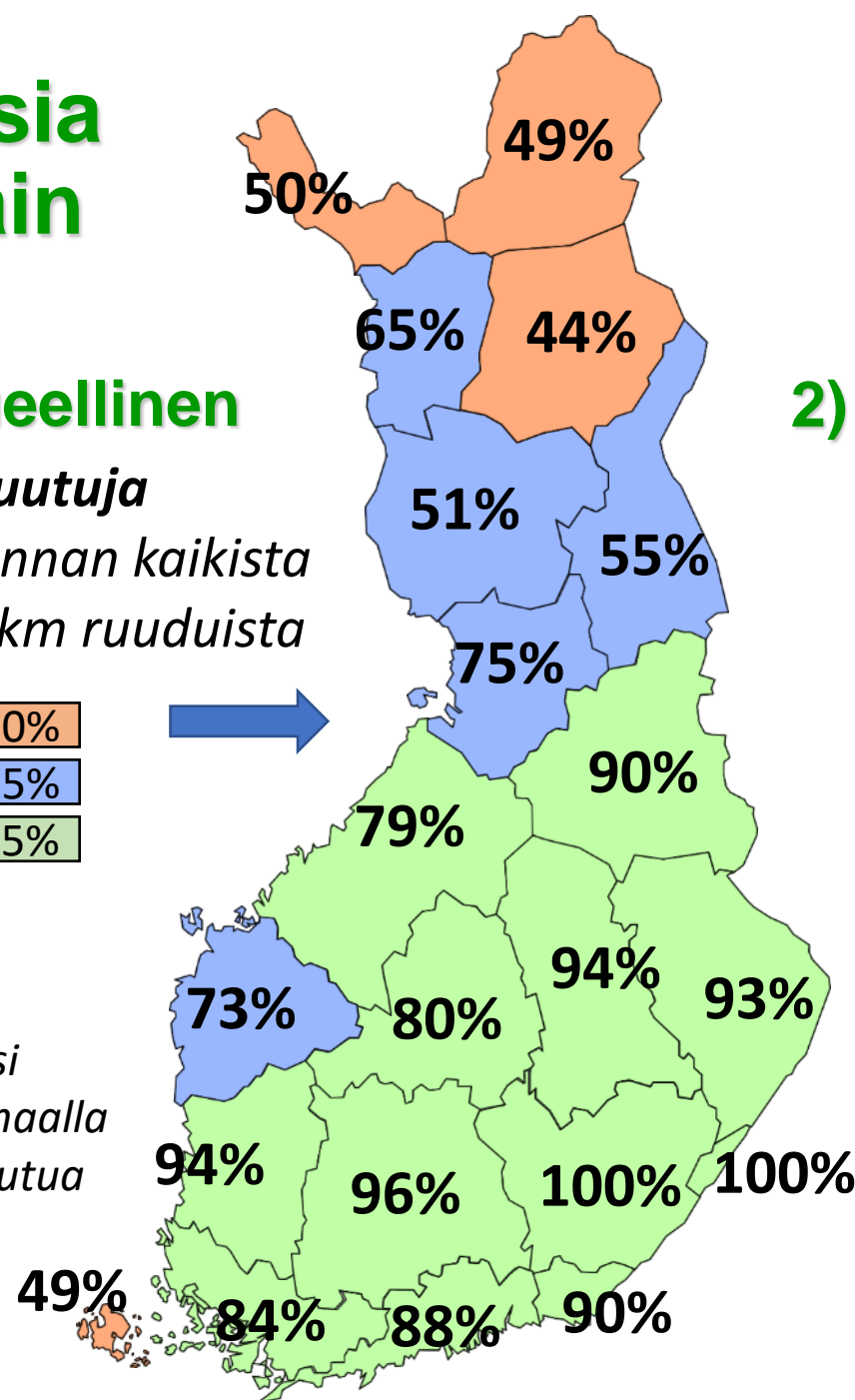

1) alueellinen

NAFI-ruutuja maakunnan kaikista 10x10 km ruuduista

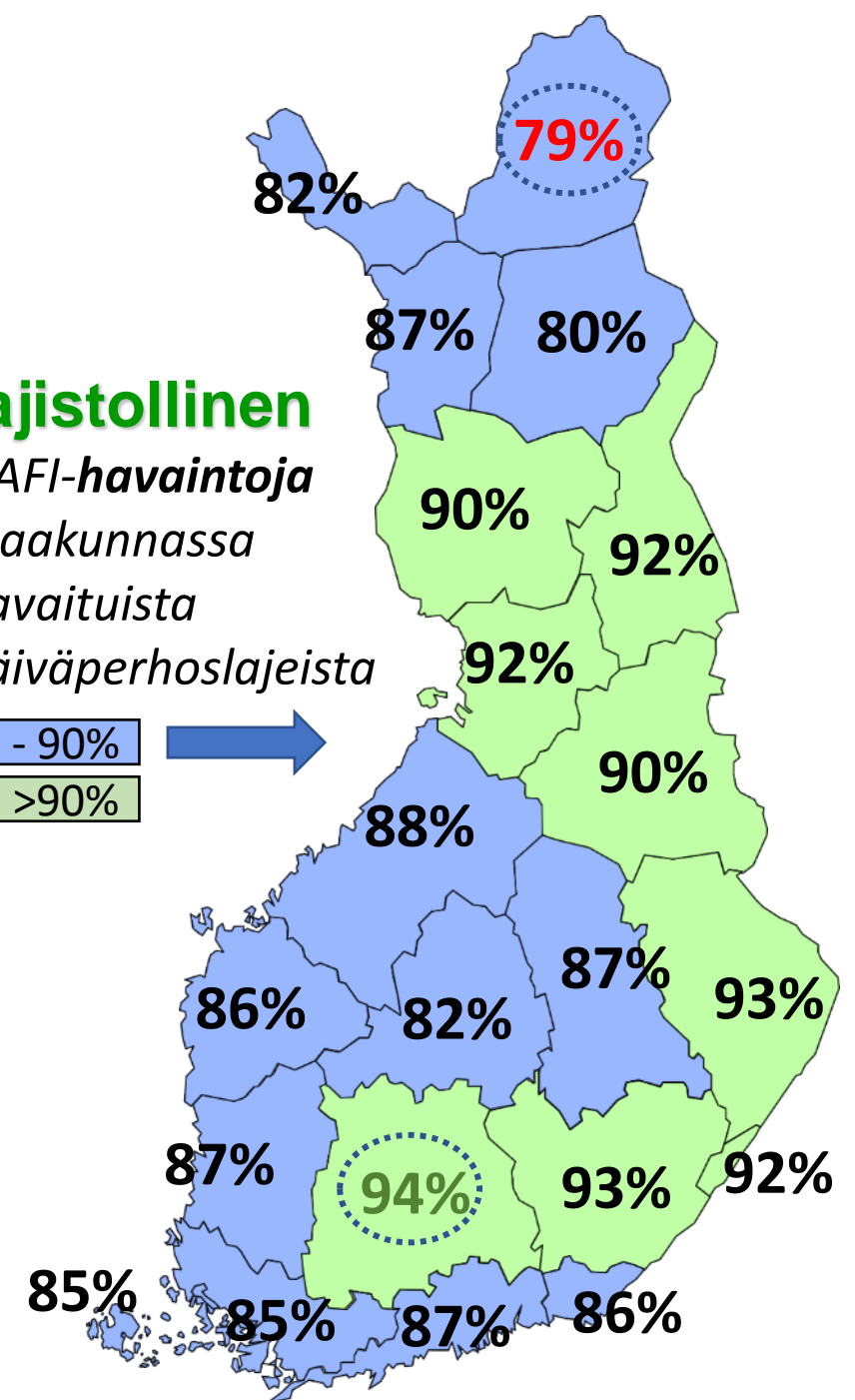
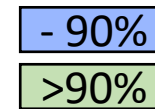

Esimerkiksi
Ahvenanmaalla
43 / 88 ruutua
NAFIssa

2) lajistollinen

NAFI-havainnointia maakunnassa havaituista päiväperhoslajeista

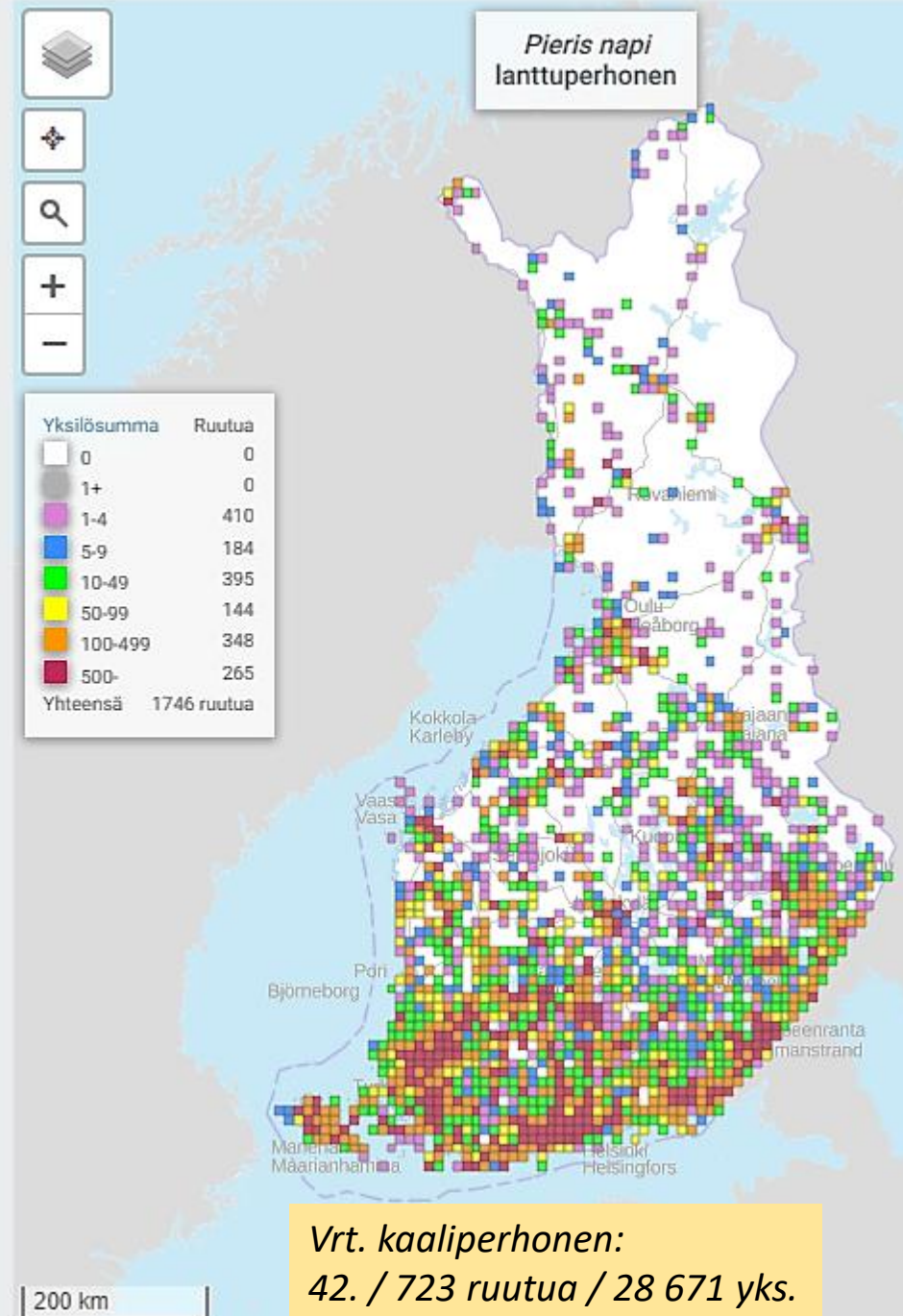
Suomen yleisin päiväperhonen?

1	Lanttuperhonen (<i>P. napi</i>)	1 746
2	Nokkosperhonen (<i>A. urticae</i>)	1 534
3	Kangasperhonen (<i>C. rubi</i>)	1 486
4	Sitruunaperhonen (<i>G. rhamni</i>)	-1 1 453
5	Niittyhopeatäplä (<i>B. selene</i>)	1 453
6	Pursuhopeatäplä (<i>B. euphrosyne</i>)	1 432
7	Tesmaperhonen (<i>A. hyperantus</i>)	-4 1 367
8	Suruvaippa (<i>N. antiopa</i>)	1 336
9	Loistokultasiipi (<i>L. virgaureae</i>)	-2 1 333
10	Angervohopeatäplä (<i>B. ino</i>)	1 315
11	Suokeltaperhonen (<i>C. palaeno</i>)	1 296
12	Juolukkasiniisi (<i>A. optilete</i>)	1 255
13	Metsänokiperhonen (<i>E. ligea</i>)	1 248
14	Ketosiniisi (<i>P. idas</i>)	1 246
15	Lauhahiipijä (<i>T. lineola</i>)	-4 1 244
16	Piippopaksupää (<i>O. sylvanus</i>)	-5 1 138
17	Herukkaperhonen (<i>P. c-album</i>)	-1 1 132
18	Orvokkihopeatäplä (<i>S. aglaja</i>)	1 132
19	Ohdakeperhonen (<i>V. cardui</i>)	1 123
20	Auroraperhonen (<i>A. cardamines</i>)	1 122
21	Kangassinisiipi (<i>P. argus</i>)	-2 1 121
22	Paatsamasiniisi (<i>C. argiolus</i>)	1 111
23	Neitoperhonen (<i>A. io</i>)	-3 1 083
24	Amiraali (<i>V. atalanta</i>)	1 053
25	Virnaperhonen (<i>L. sinapis</i>)	1 052
26	Hopeasinisiipi (<i>P. amandus</i>)	-3 1 023
27	Ritariperhonen (<i>P. machaon</i>)	1 004
28	Tummapapurikko (<i>L. maera</i>)	-6 1 003

"puuttuvia" eliömaakuntia ↑

Valokuvat: Juha Jantunen

Suomen runsain päiväperhonen?

1	Tesmaperhonen (<i>A. hyperantus</i>)	735 837
2	Lanttuperhonen (<i>P. napi</i>)	720 315
3	Sitruunaperhonen (<i>G. rhamni</i>)	495 581
4	Nokkosperhonen (<i>A. urticae</i>)	453 855
5	Kangasperhonen (<i>C. rubi</i>)	408 303
6	Lauhahiipijä (<i>T. lineola</i>)	341 101
7	Neitoperhonen (<i>A. io</i>)	315 585
8	Metsänokiperhonen (<i>E. ligea</i>)	240 435
9	Kangassinisiipi (<i>P. argus</i>)	211 944
10	Angervohopeatäplä (<i>B. ino</i>)	194 736
11	Loistokultasiipi (<i>L. virgaureae</i>)	171 066
12	Niittyhopeatäplä (<i>B. selene</i>)	165 797
13	Amiraali (<i>V. atalanta</i>)	155 383
14	Piippopaksupää (<i>O. sylvanus</i>)	121 973
15	Herukkaperhonen (<i>P. c-album</i>)	121 016
16	Pursuhopeatäplä (<i>B. euphrosyne</i>)	108 563
17	Tummapapurikko (<i>L. maera</i>)	99 666
18	Pihlajaperhonen (<i>A. crataegi</i>)	96 044
19	Suruvaippa (<i>N. antiopa</i>)	91 799
20	Hopeasinisiipi (<i>P. amandus</i>)	89 679
21	Ketosinisiipi (<i>P. idas</i>)	86 167
22	Ohdakeperhonen (<i>V. cardui</i>)	77 865
23	Orvokkihopeatäplä (<i>S. aglaja</i>)	77 687
24	Virnaperhonen (<i>L. sinapis</i>)	70 967
25	Ketohopeatäplä (<i>F. adippe</i>)	67 624

Top10 jotakuinkin sama kuin 1991-2007 ("paperilomakkeilla")

Tesmaperhonen

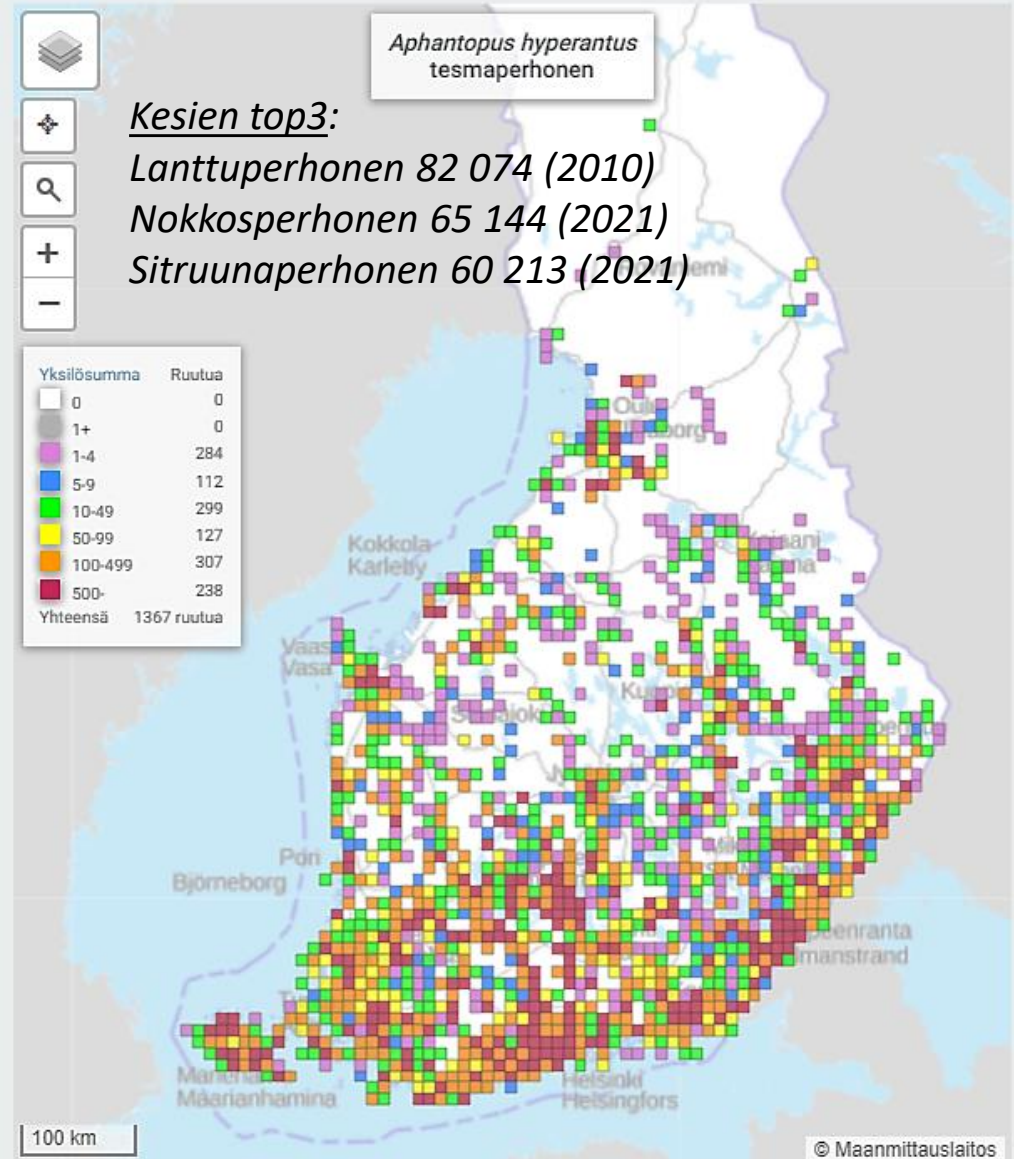

Lanttuperhonen

Sitruunaperhonen

Valokuvat: Juha Jantunen

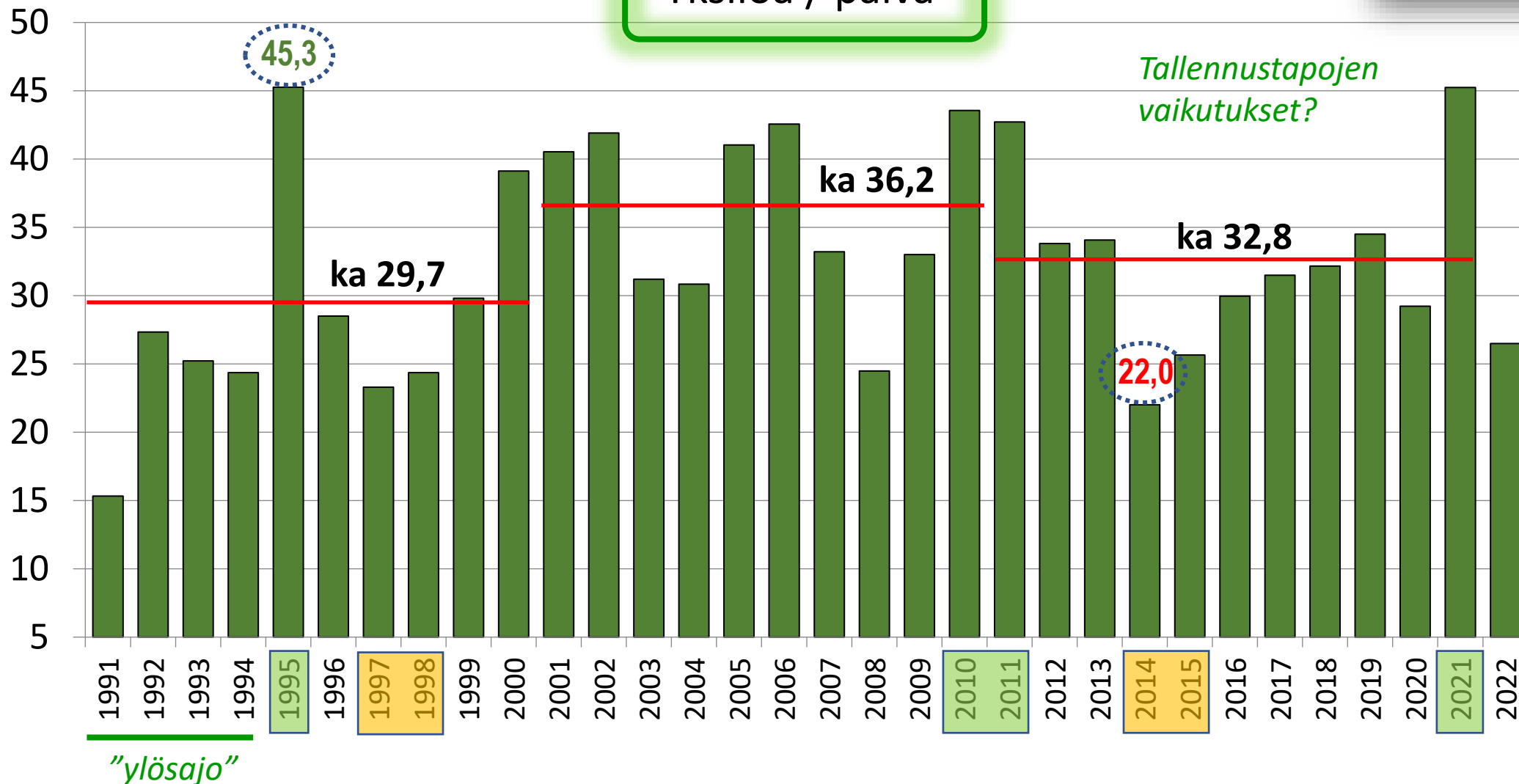
Päiväperhosille on hyviä ja vähemmän hyviä kesiä – mutta onko perhosia enemmän kuin ennen?

Havaintopäivien lukumäärä*

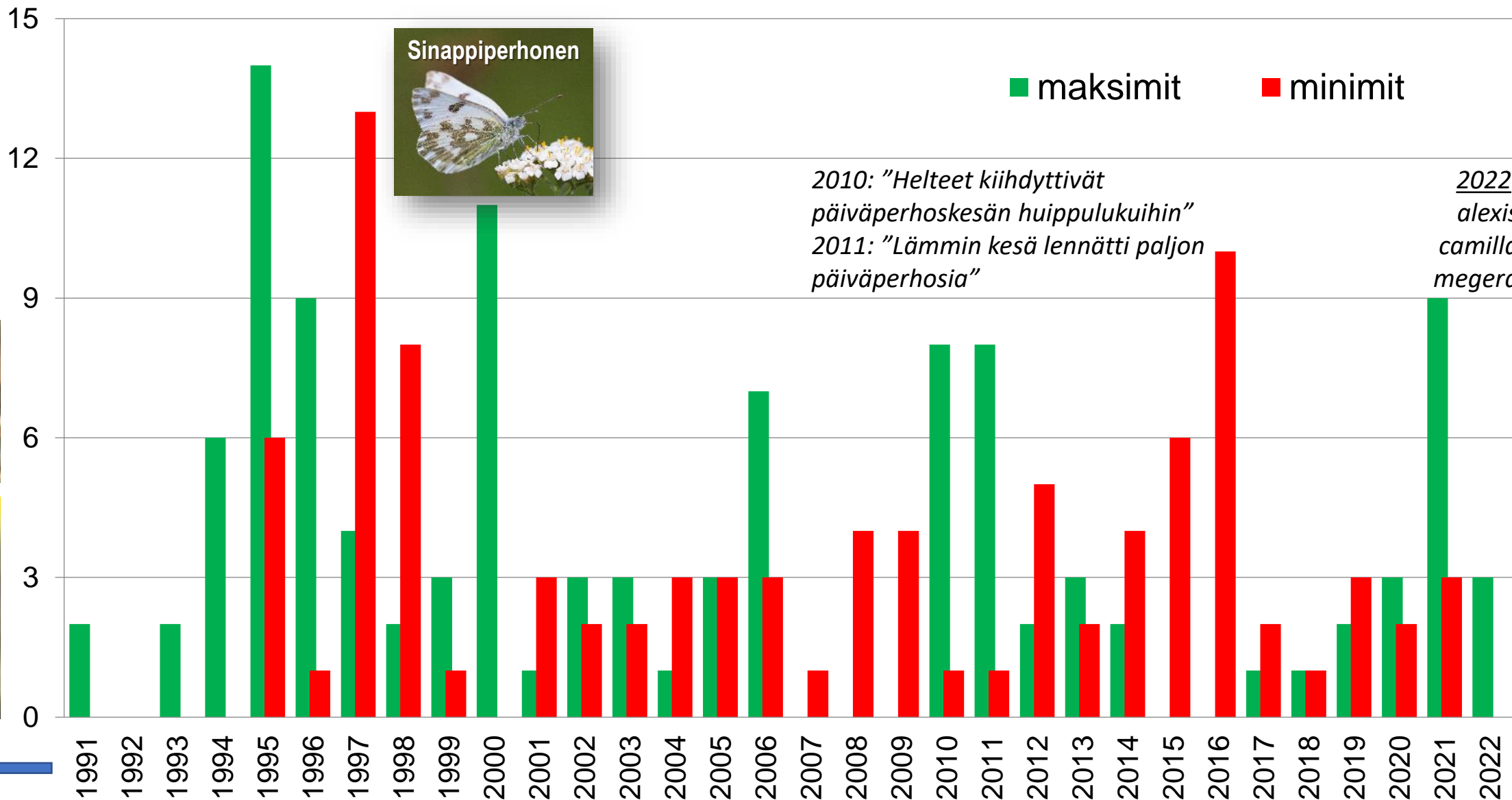
Sää

Lisätiedot

Yksilöä / päivä

Päiväperhoslajien yksilömääriltään parhaimmat ja heikoimmat vuodet

Suurimmat yksilömäärät edelleen seurannan alkuvuodelta 1991:

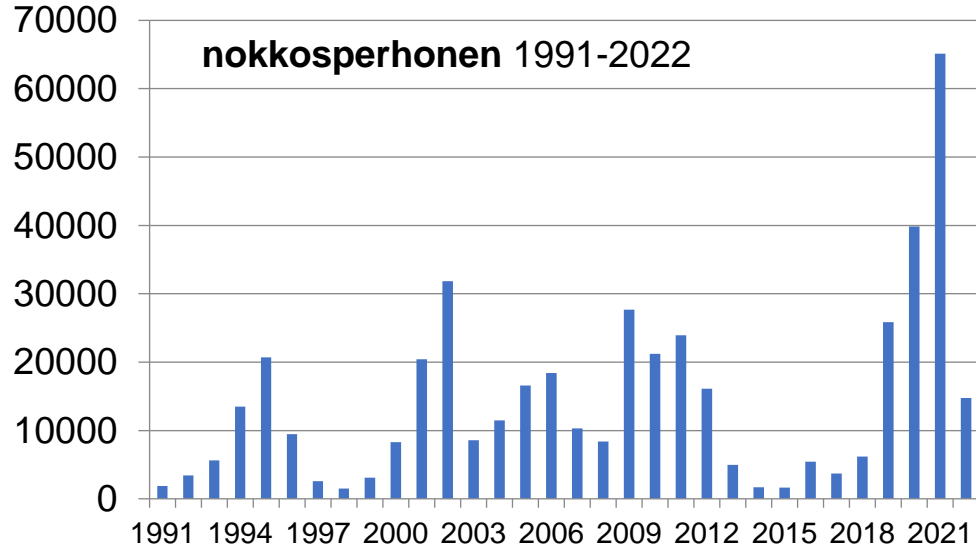
Valokuvat:
Tari Haachtela, Juha Jantunen

1995–2008: (-) 50... (+) 61

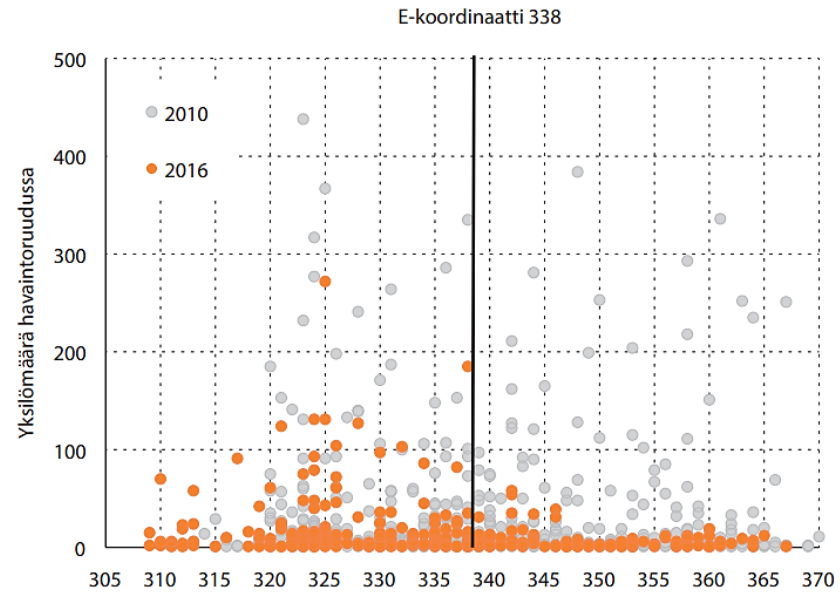
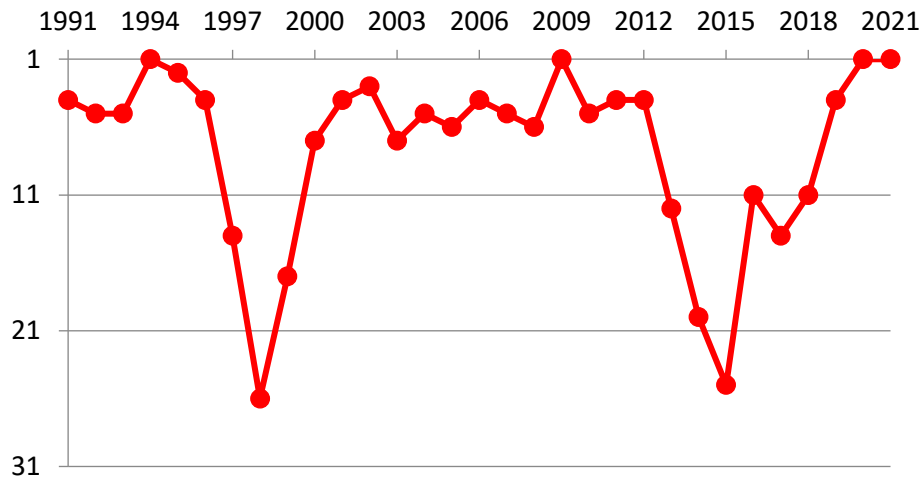
2009–2022: (-) 44... (+) 42

Lajikohtaisissa yksilömäärissä melkoista vuosivaihtelua

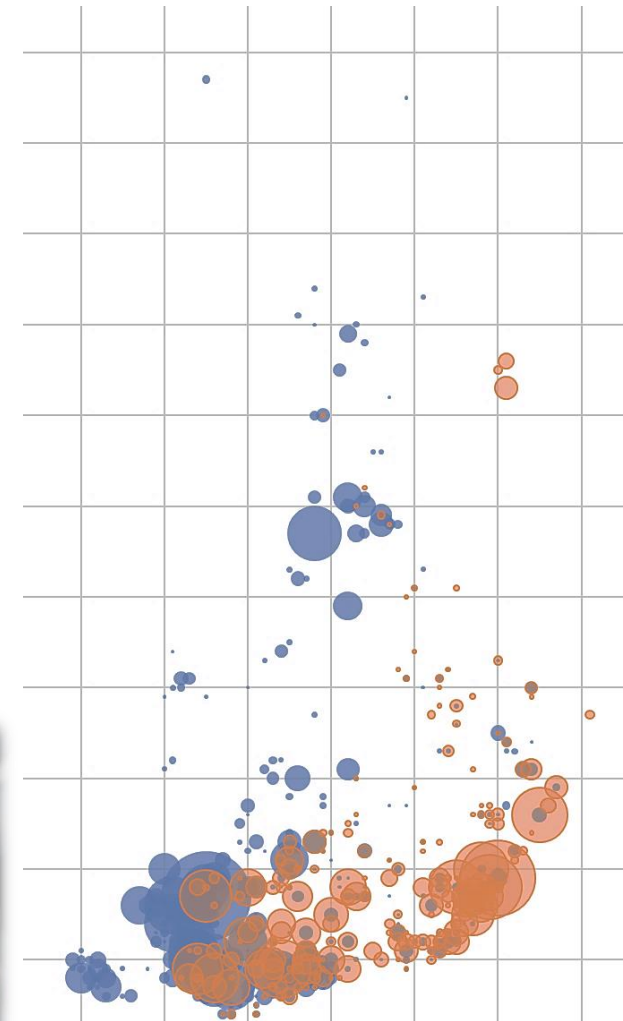
Esimerkkinä...

Sijointus Suomen päiväperhosten runsauslistalla

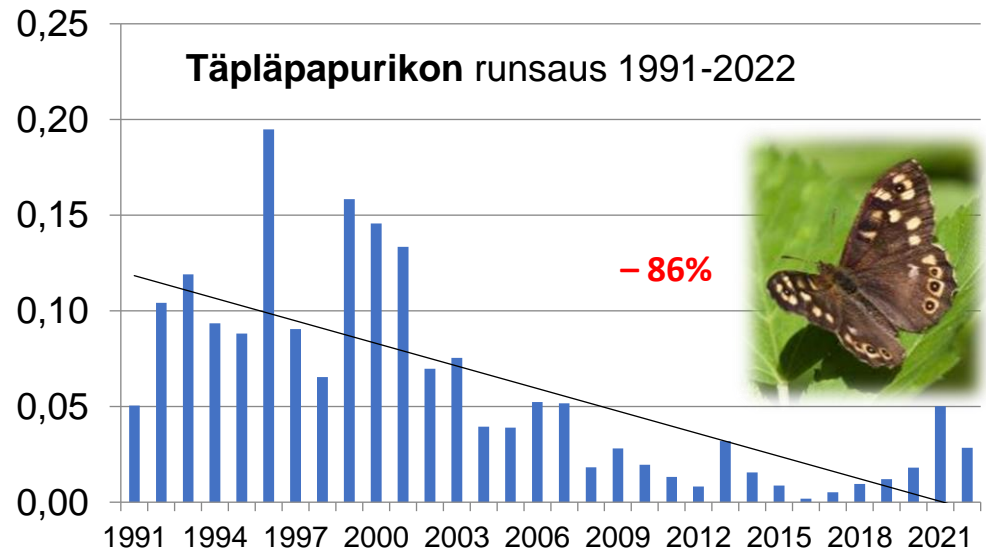
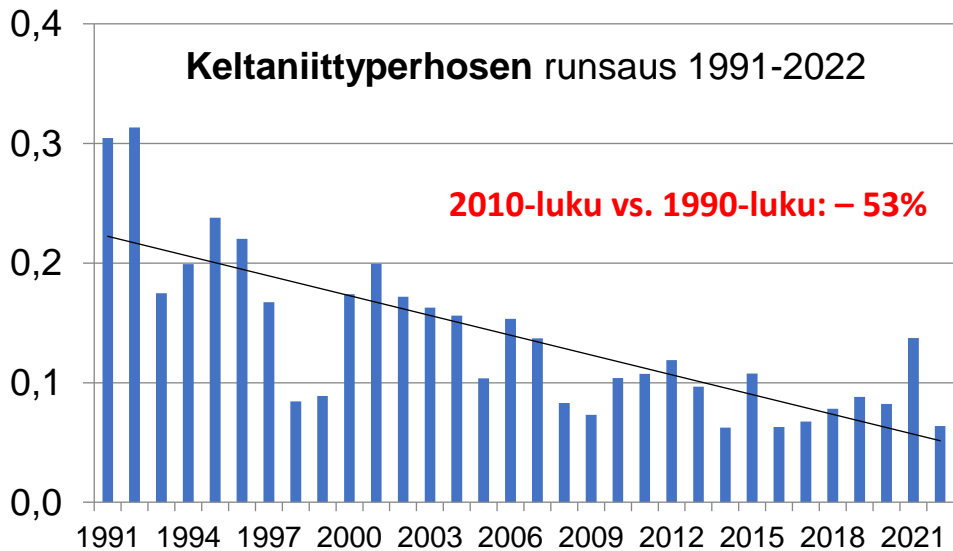
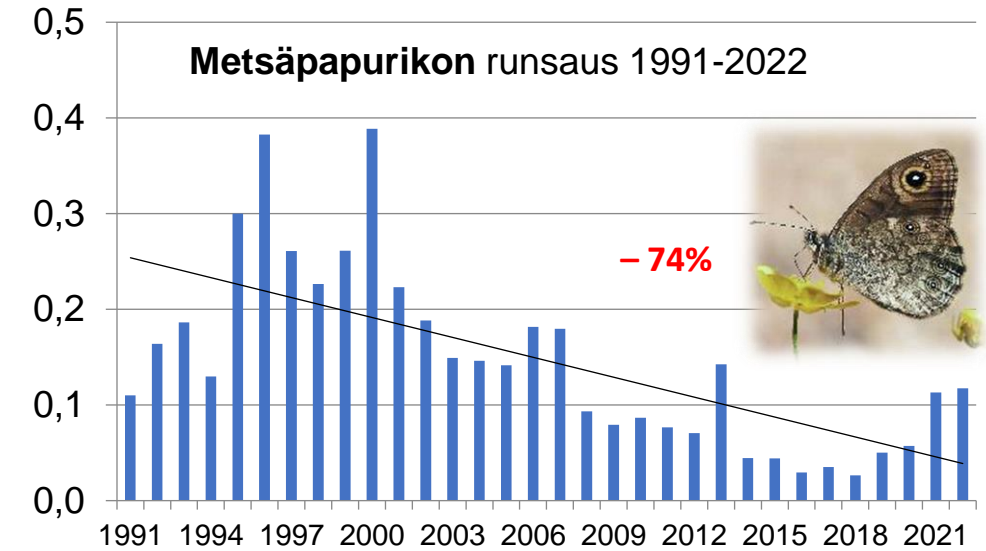
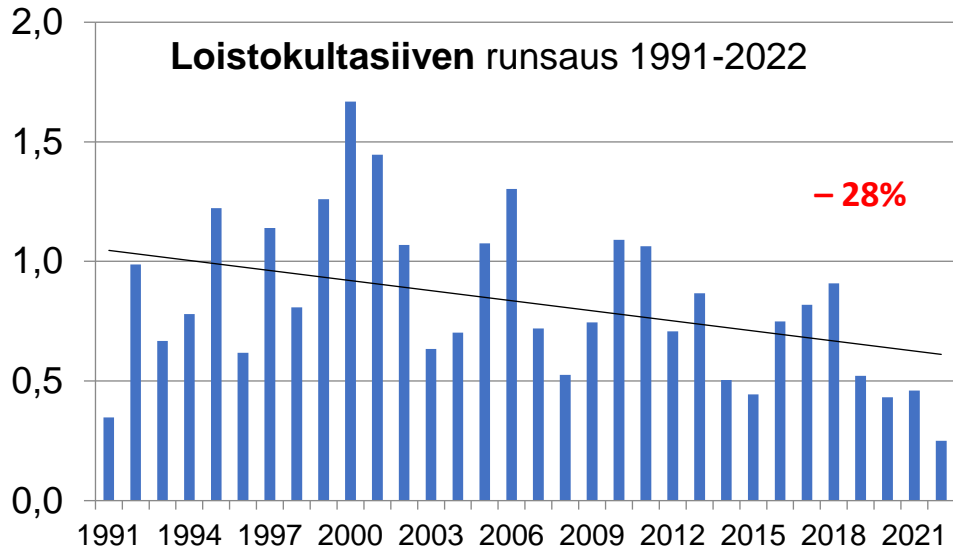
▲ **KUVA 3.** Nokkosperhosen yksilömäärät havaintoruuduissa vuonna 2010 ja 2016 lännestä itään E-koordinaatin mukaan ryhmiteltyinä. Asteikon ulkopuolelle jää neljä poikkeuksellisen yksilörunsasta ruutua (2010: E-koordinaatit 325, 359, 365 ja 2016: 321).

urt Nokkosperhosen ja
lev karttaperhosen
yksilömäärät 2015-2016

Yksilömäärät laskusuunnassa...

Runsaus = yksilöitä / havaintopäivä

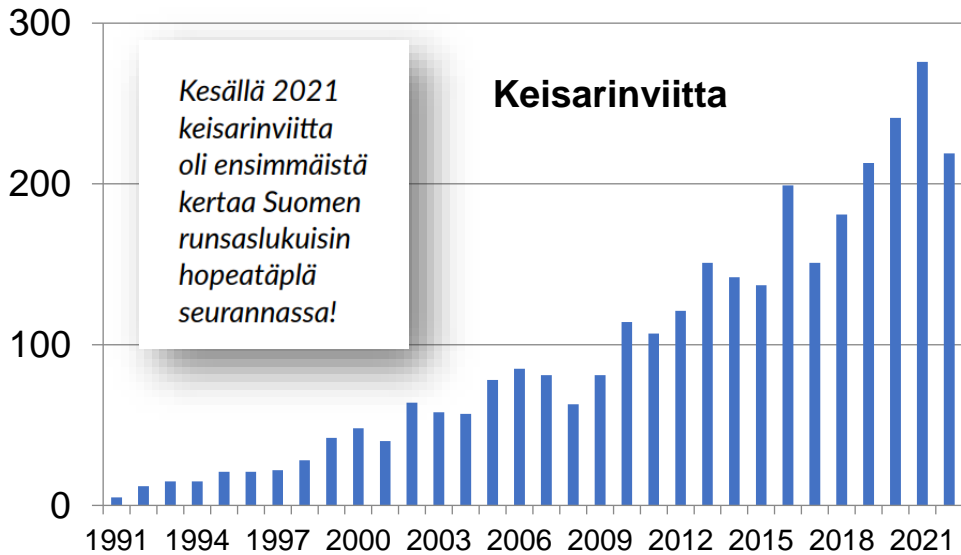
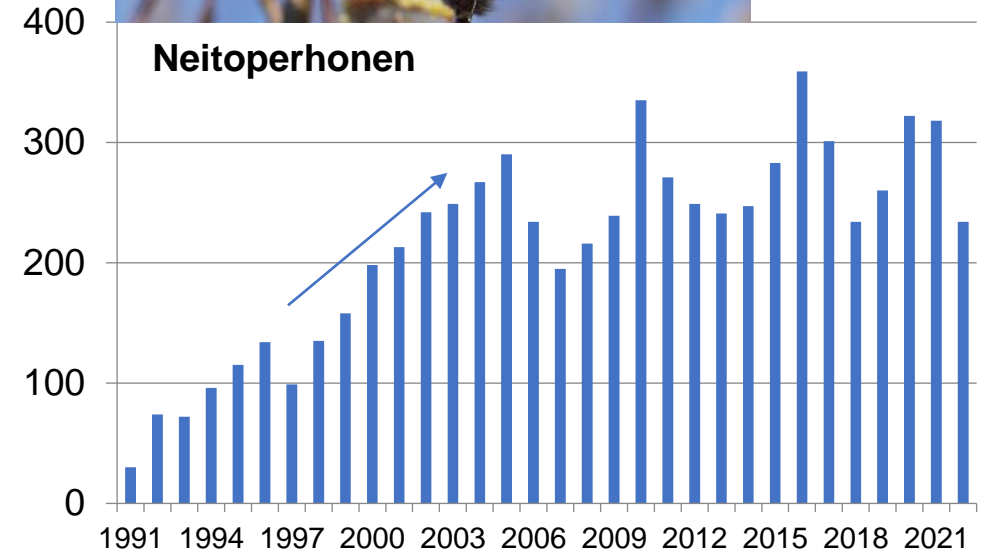
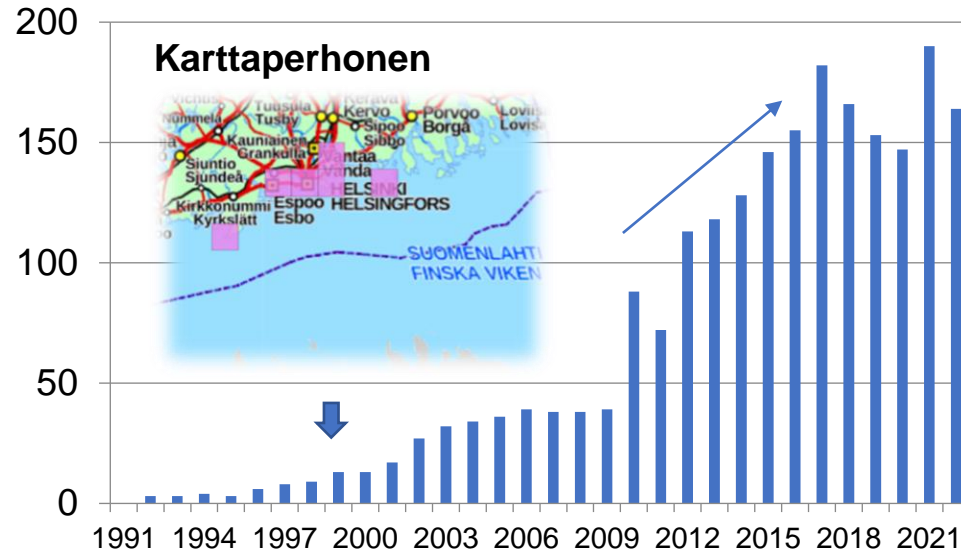

Valokuvat: Juha Jantunen

...ja toisilla ruutumäärät nousevat

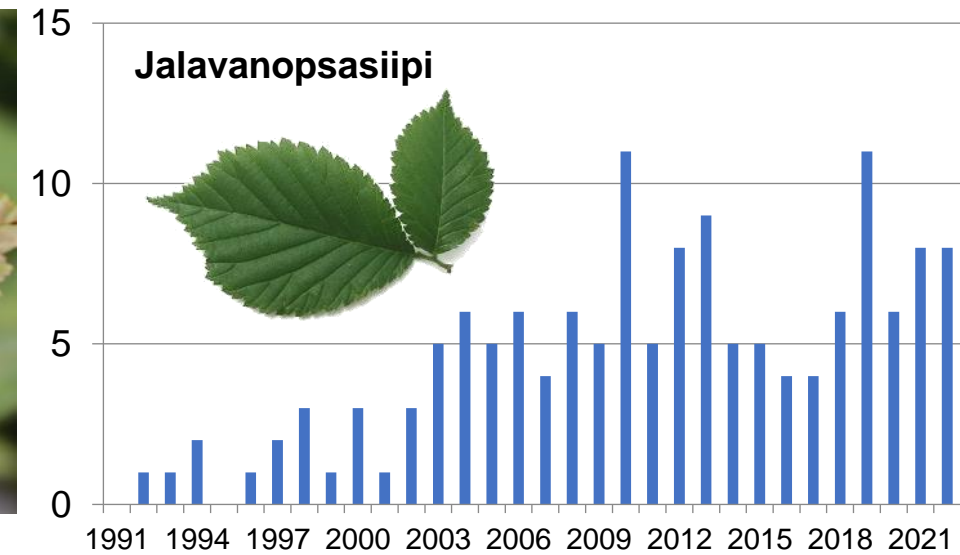

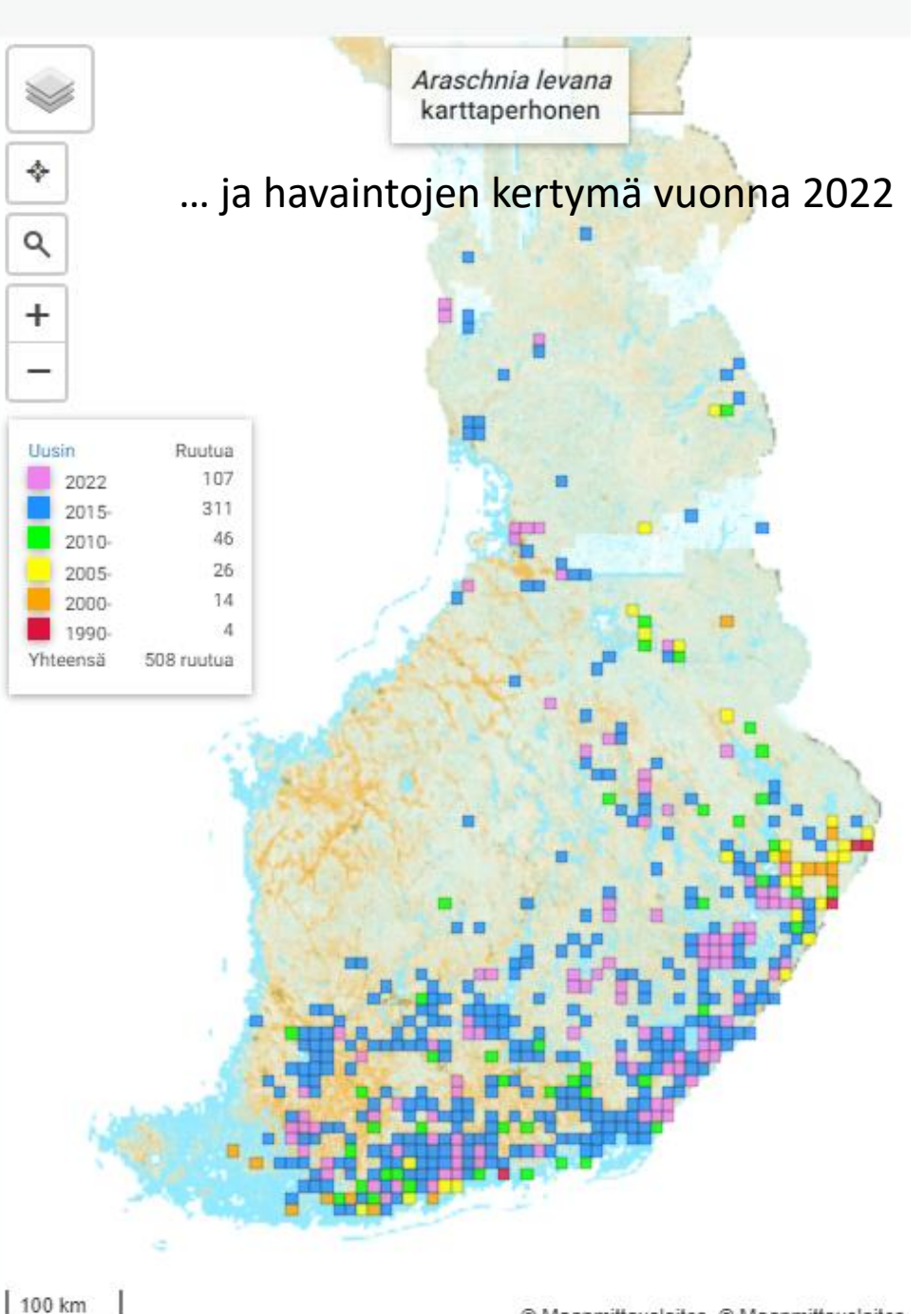
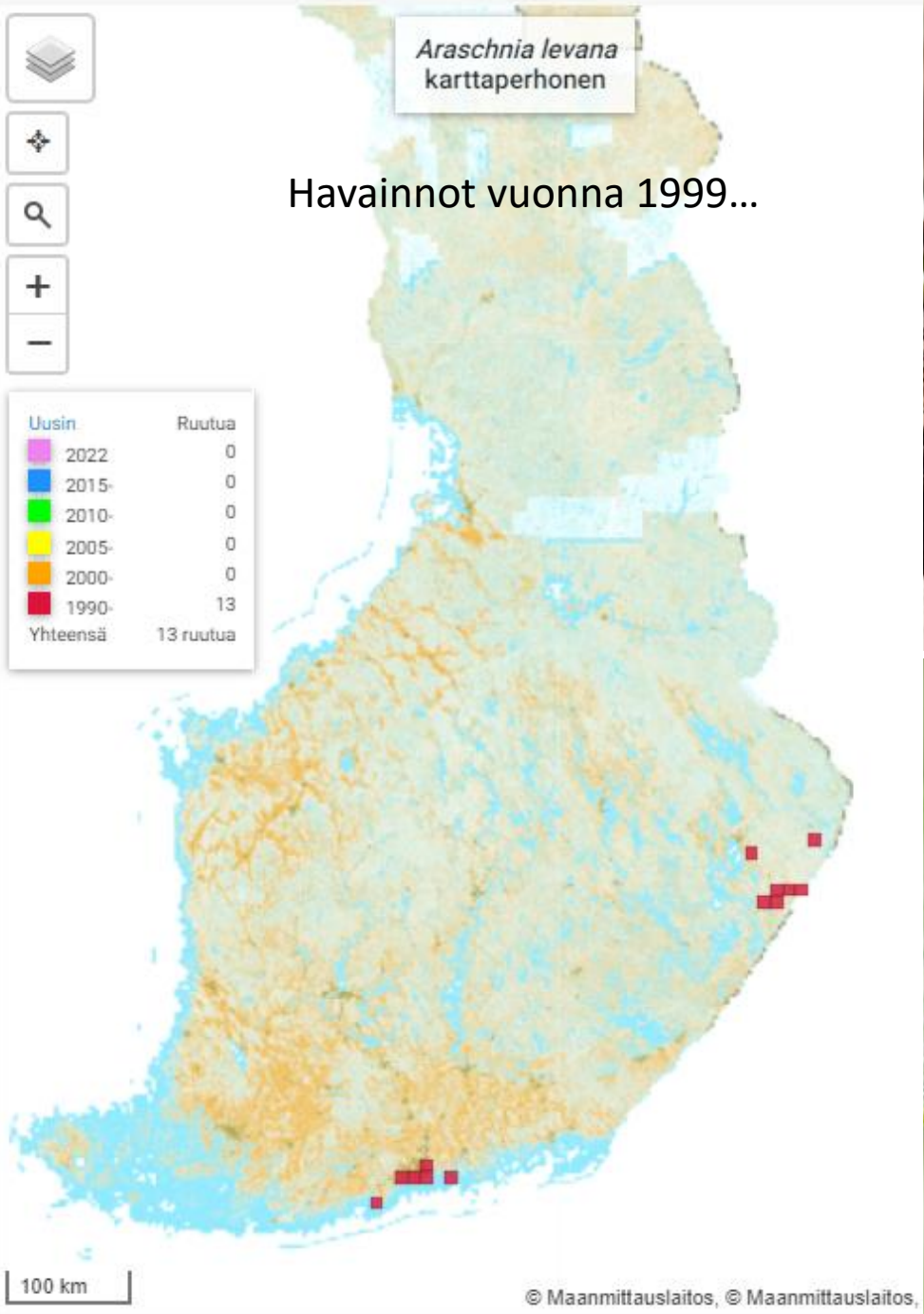
Karttaperhonen,
2. sukupolvi

Keisarinviitta

Valokuvat: Juha Jantunen

Apatura iris
häiveperhonen

Havainnot vuonna 1996...

Uusin	Ruutua
2022	0
2015-	0
2010-	0
2005-	0
2000-	0
1990-	2
Yhteensä	2 ruutua

Häiveperhonen

Valokuvat: Juha Jantunen

Apatura iris
häiveperhonen

... ja havaintojen kertymä vuonna 2022

Uusin	Ruutua
2022	33
2015-	88
2010-	37
2005-	21
2000-	9
1990-	0
Yhteensä	188 ruutua

100 km

© Maanmittauslaitos, © Maanmittauslaitos,

100 km

© Maanmittauslaitos, © Maanmittauslaitos,

2000-luku tuonut maalle uusia päiväperhoslajeja

Vakiintuneita myös:

- Häiveperhonen (1927)*
- Etelänhopeatäplä (1937)*
- Kannussinisiipi (1951)*
- Isokultasiipi (1972)*
- Karttaperhonen (1973)*

(suluissa ensimmäinen havaintovuosi Suomessa)

Peltovirnaperhonen (2000)

Pikkuhäiveperhonen (2000)

Kuusamaperhonen (2003)

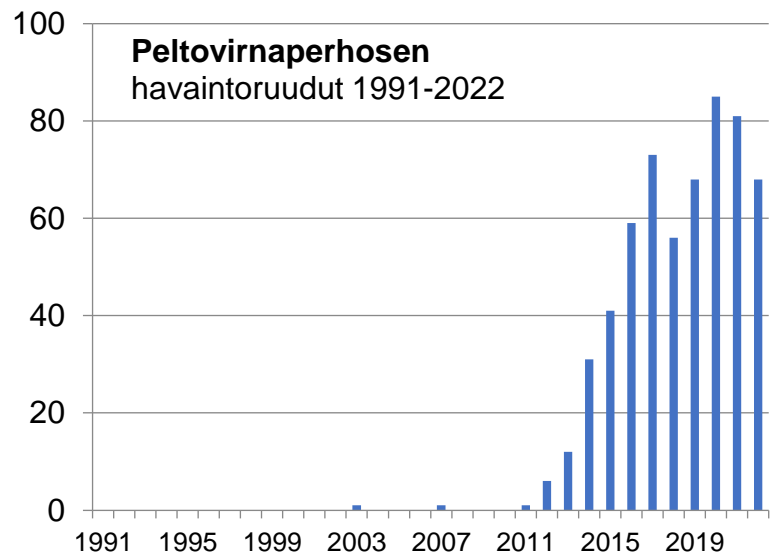
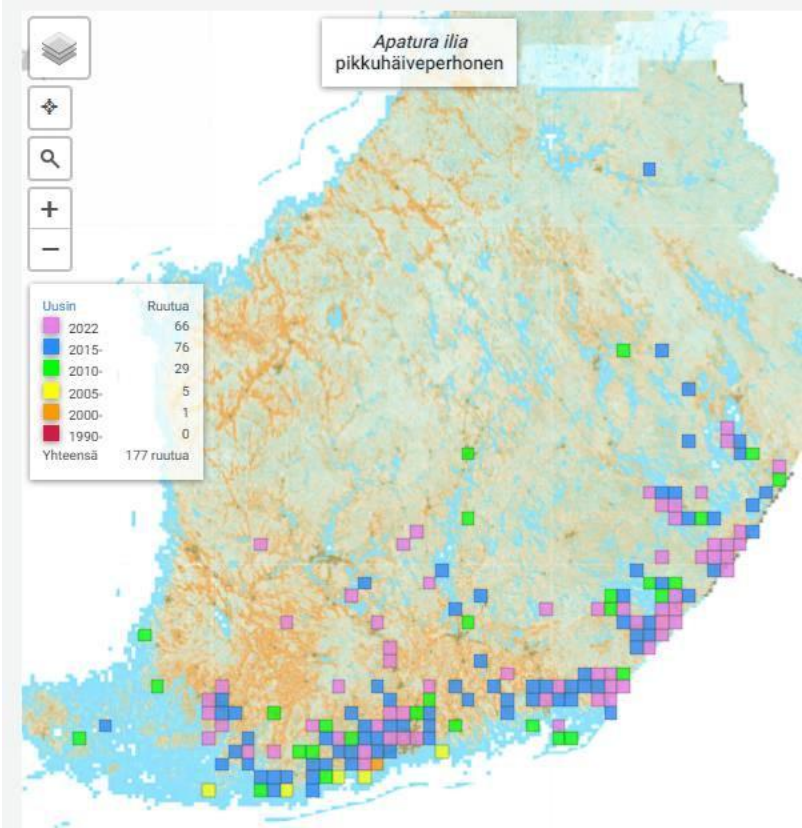

Vuorisinappiperhonen (2004)

Tummakultasiipi (2009)

Valokuvat: Juha Jantunen, Hannu Aarnio (vuorisinappiperhonen)

Päiväperhoset maakuntia valloittamassa

Huom! Ainakin 28 lajia havaittu jo kaikista eliömaakunnista

➤ **Seurannassa (ja sen aikana) 162 uutta eliömaakuntahavaintoa 51 lajille (44 % kaikista)**

- 1990-luvulla: 38 (24 lajia)
- 2000-luvulla: 75 (35 lajia)
- 2010-luvulla: 47 (23 lajia)

*Eniten uusia maakuntia:
Karttaperhonen 17, pikkuhäiveperhonen 12,
peltovirnaperhonen 11, isonokkosperhonen 10*

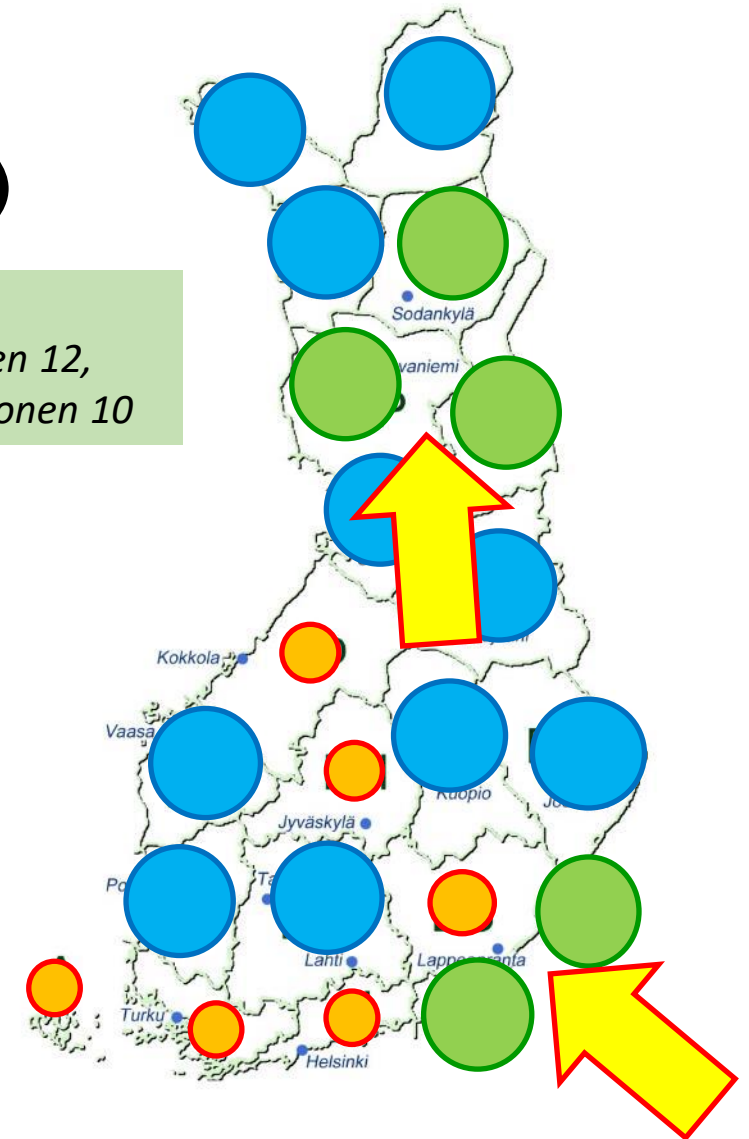
➤ **Lukumääräisesti eniten: EK (16), LK (14), Ks (13)**

- Vain 4 uutta lajia: Ahvenanmaa, Keski-Pohjanmaa, Enontekiön Lappi

➤ **Maakunnan lajimäärään suhteutettuna**

- **Suurin nousu: Ks (21%), EK (17%), SoL (16%)**
- **Pienin nousu: A (5%), ES (5%)**

● <7%, ● 7-12%, ● >12%

Huima esimerkki kesältä 2022!

Havaintoerä <http://tun.fi/JX.1450373> Tulosta

Kokoelma: Valtakunnallinen päiväperhosseuranta (NAFI)
<http://tun.fi/HR.175>

Aineiston tyyppi: Asiantuntevat harrastajat / asiantuntijoiden laadunvarmistama

Havainnoija(t)/ Kerääjä(t):

Aika: 2022-04-20 - 2022-09-15

Paikannimet: Suomi, Sompion Lappi (SoL), Sodankylä, Jääkärin kangas ja ympäristö

Lisätiedot: Joka päivä maastossa, paitsi Utsjoella 2x5vrk heinäkuussa. Tienvarsi kedot, suota, jänkää yms päiväperhoset

Kattavasti kirjattu taksoni:

Lisämuuttujat

Havaintopäivien lukumäärä: 110

Havainnon tunniste: <http://tun.fi/JX.1450373#229>

Laji: Loistokultasiipi – *Lycaena virgaureae*

Kirjattu nimi: *Lycaena virgaureae*

Havainnointitapa: Havaintu

Havainnon luotettavuus: — Ei arvioitu

Määrä: 2

Kommentit: Tee kommentti

Näytä erän kaikki havainnot (40 muuta) !!! = pohjoisin 40 lajin seurantaruuu

Tässä havaintoerässä ei ole salattua tietoa.

Koordinaattien lähde: Ilmoitettu tieto
YKJ: 7481016-7485307:3478283-3481638
WGS84: 67.416622-67.454885 26.489414-26.567002
Paikan tarkkuus (m): 5000

© Maanmittauslaitos

2022-04-20 - 2022-09-15 Juuso Hakkanen

Ainakin viisi uutta eliömaakunta-havaintoa, neljä kaikkien aikojen pohjoisinta päiväperhoslöytöä!

Uusia lajeja Sompion Lappiin:

- Lauhahiipijä
- Haapaperhonen
- Ratamoverkkoperhonen
- Idänniittyperhonen
- Tesmaperhonen

Seurannan ensihavainto maakunnasta:

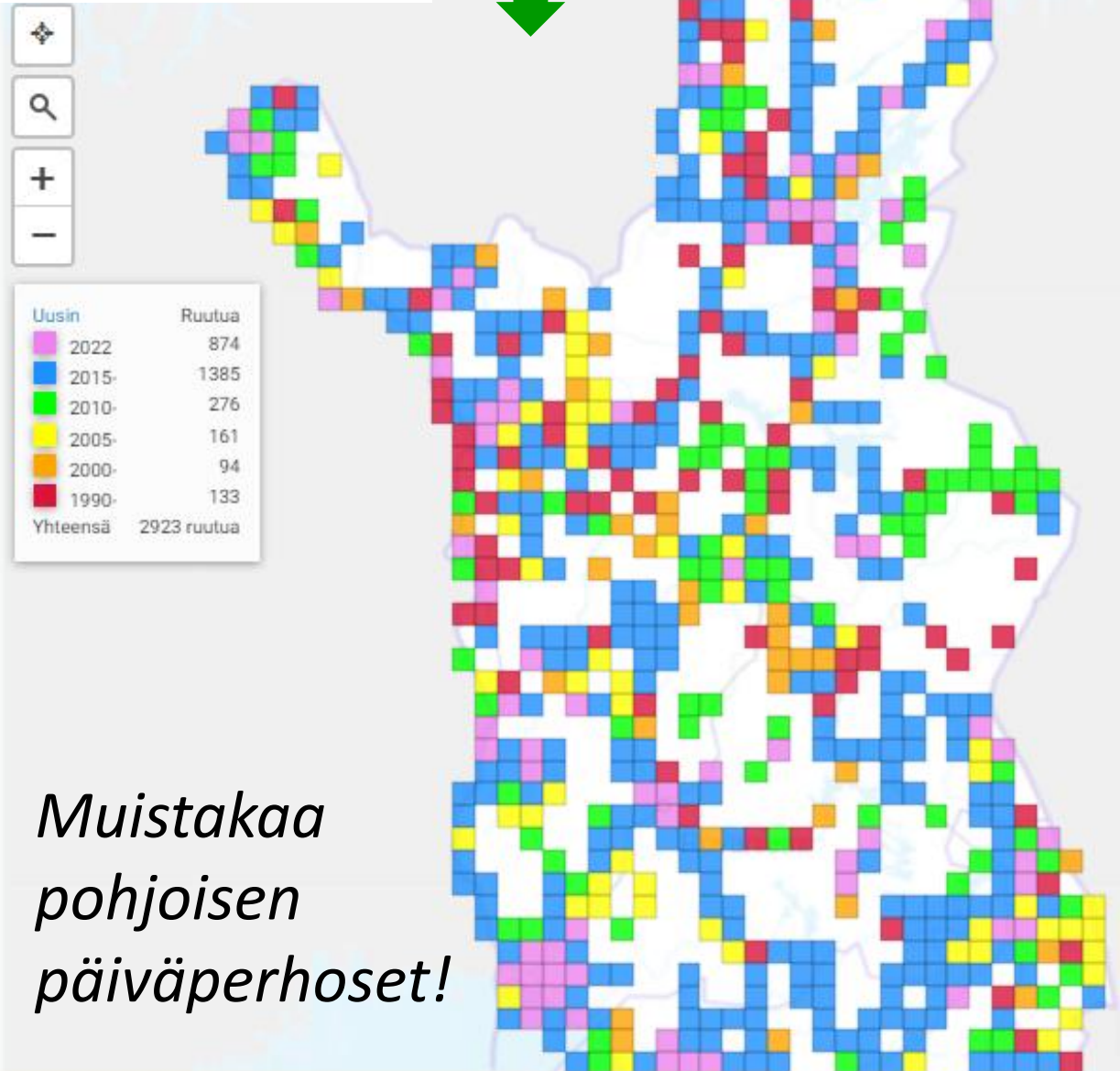
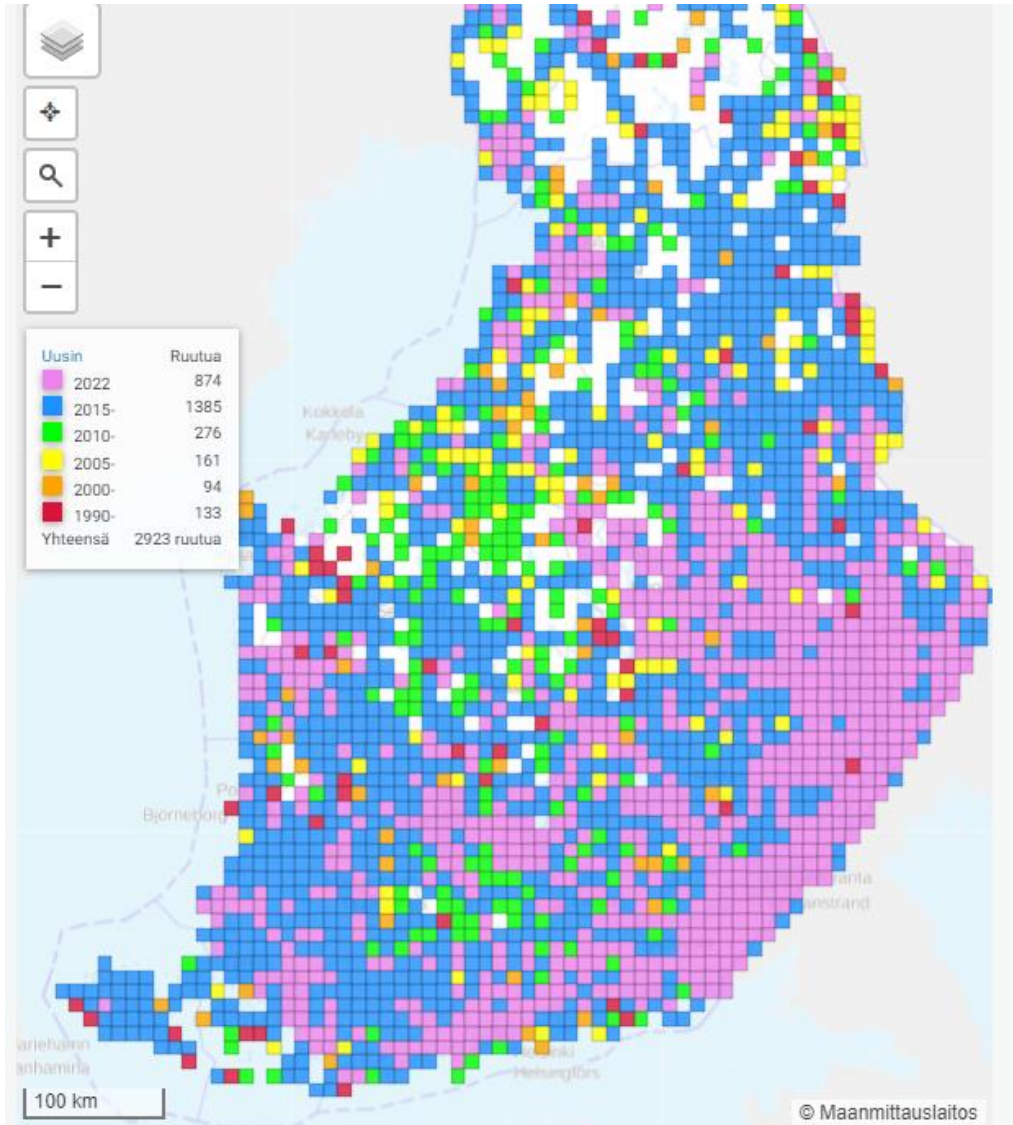
- Kaaliperhonen
- Sitruunaperhonen
- Neitoperhonen

Ja maakunnasta yli 10v. tauon jälkeen:

- Virnaperhonen
- Pihlajaperhonen
- Auroraperhonen
- Naurisperhonen
- Keisarinviitta
- Metsäpapurikko
- Lehtosinisiipi

Toiveissa tuleville(kin) seurantavuosille

Muistakaa pohjoisen päiväperhoset!

Suokirjosiiپی

Rämehopeatäplä

Suohopeatäplä

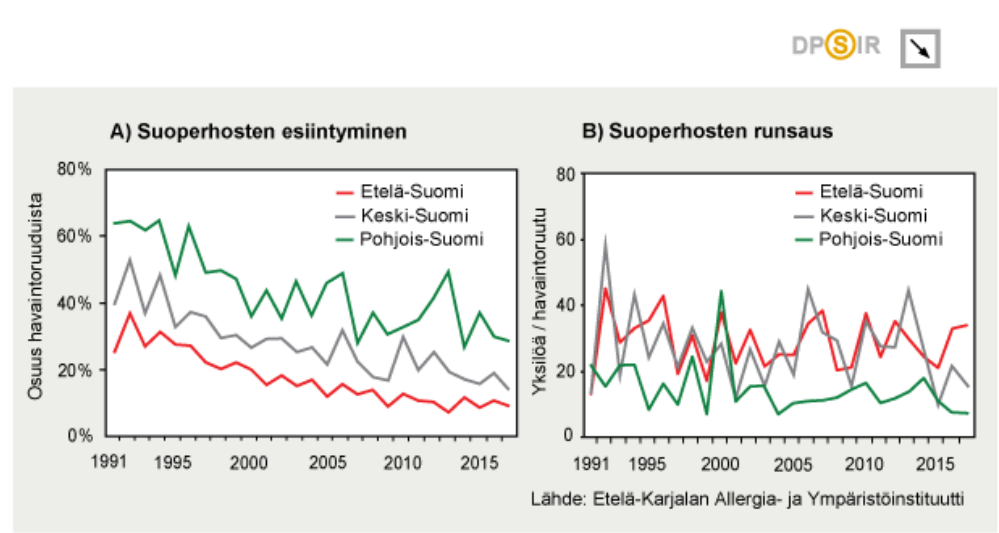
Muurainhopeatäplä

- Indikaattorit aihepiireittäin
- Metsät
 - Suot
 - Itämeri
 - Sisävedet
 - Maatalousympäristöt
 - Tunturit
 - Rakennetut ympäristöt
 - Rannat
 - Kalliot ja harjut
 - Ilmastonmuutos
 - Vieraslajit

Etusivu > Elinympäristöt > Suot > SU8 Soiden päiväperhoset

SU8 Soiden päiväperhoset

Kehitys

Suomessa esiintyy kahdeksan päiväperhoslajia, jotka elävät lähes yksinomaan soilla. Valtakunnallisen päiväperhosseurannan sadon nettokilometrisä havaintoruuduista niistä on tietoja ainoastaan 300 (30% havaintoruuduista). Yhteensä on havaittu 300 yksilöä, vajaa 3 000.

Suolajaja kirjattiin (vuosikeskiarvo 12) vuosikymmenellä 2010-luvulla (vuosikeskiarvo 105) jotakuinkin samansuuruisena.

LUONNONTILA-SIVUSTO UUDISTUU!

Seuraa uudistusta Luonnotilan Twitter-tilillä ja kerro meille toiveistasi @luonnontila

Rahkahopeatäplä

Saraikkoniittyperhonen

Räme kylmänperhonen

Suonokiperhonen

Valokuvat: Juha Jantunen

Suomen lajien uhanalaisuus

Punainen kirja
The 2019 Red List of Finnish Species **2019**

*Uhanalaisia 35 ja silmälläpidettäviä 16 lajia
= lähes puolet Suomen päiväperhosista!*

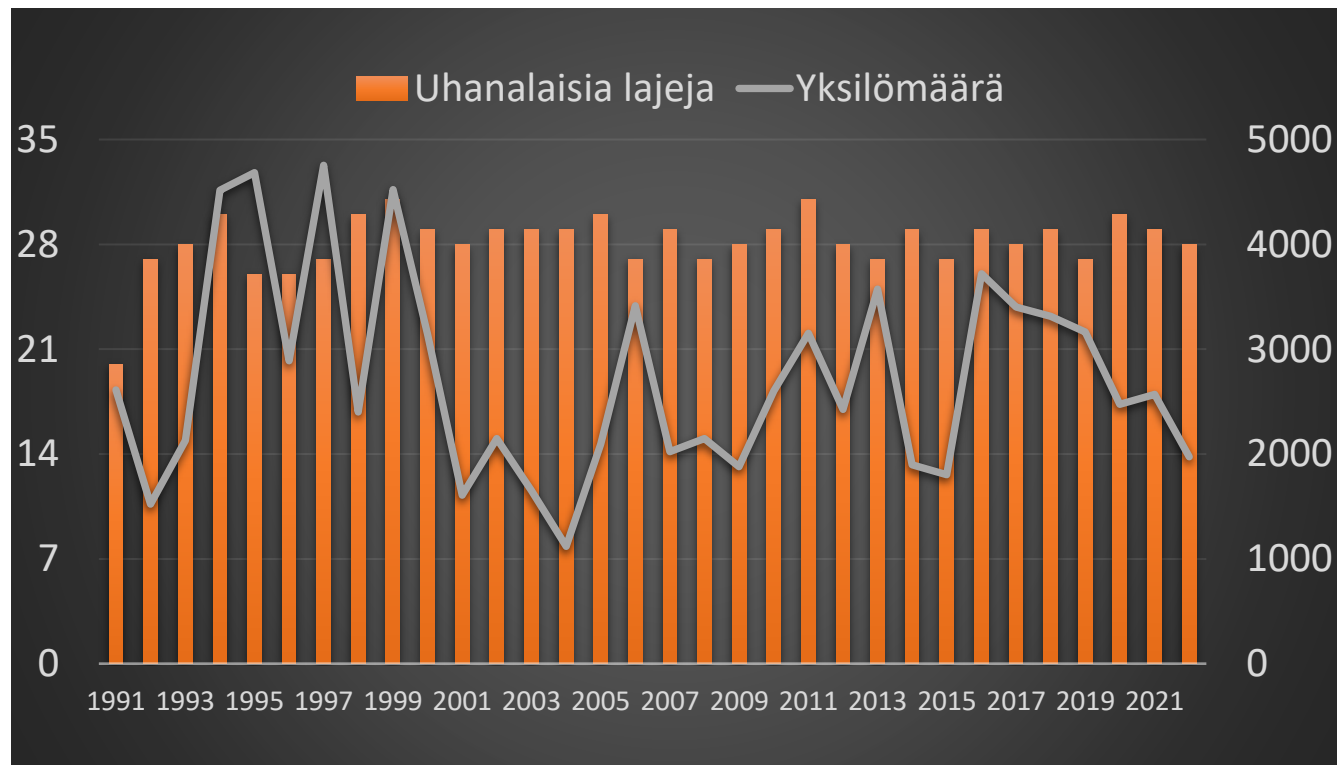
Suojelu, seuranta ja tutkimus

Suomen Perhostutkijain Seuran suojelutoimikunta on toiminut perhosten suojelun ja seurannan asiantuntijana. Toimikunta on keskittynyt erityisesti suojeltavien lajien seurantaan ja niiden tunnettujen esiintymien tarkastamiseen sekä jonkin verran myös uusien esiintymien etsimiseen.

Monenlaisten ympäristömuutosten kiihtyessä pitkäaikaisten seurantojen merkitys korostuu entisestään. Erityisesti 1990-luvulla aloitettuja maatalousympäristöjen perhosseurantaa, valtakunnallista päiväperhosseurantaa (NAFI) ja valtakunnallista yöperhosseurantaa (NOCTURNA) tulisi paitsi jatkaa niin myös laajentaa. Nämä pitkäkestoiset seurannat, joilla muutostrendit pystytään luotettavasti osoittamaan, olivat avainasemassa useiden lajien uhanalaisuuden arvioinnissa. Lisäksi hyvin tärkeä tietolähde oli Suomen Perhostutkijain

Esko Hyvärinen, Aino Jusén, E

Uhanalaiset lajit seurannassa

Pikkuapollo 13 940 yksilöä

Valokuvat: Juha Jantunen

Harjusinisiipi 13 323 yksilöä

Nota lepid. 22 (1): 17–34; 01.III.1999

ISSN 0342–7536

The national butterfly recording scheme in Finland: first seven-year period 1991–1997

Olli MARTTILA, Kimmo SAARINEN & Juha JANTUNEN

South Karelia Allergy and Environment Institute, FIN-55330 Tiuruniemi, Finland e-mail: all.env@inst.inet.fi

Biodiversity and Conservation 12: 2147–2159, 2003.

© 2003 Kluwer Academic Publishers. Printed in the Netherlands.

Population trends of Finnish butterflies (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea) in 1991–2000

KIMMO SAARINEN^{1,*}, TAPANI LAHTI² and OLLI MARTTILA³

¹South Karelia Allergy and Environment Institute, Lääkäritie 15, FIN-55330 Tiuruniemi, Finland;

²Botanical Museum, University of Helsinki, P.O. Box 7, FIN-00014 Helsinki, Finland; ³Torkkelintie 12,

FIN-55300 Rauha, Finland; *Author for correspondence (e-mail: all.env@inst.inet.fi; fax: +358-5-4328625)

BMC Biology

Research article

Negative density-distribution relationship in butterflies

Jussi Päivinen¹, Alessandro Grapputo², Veijo Kaitala^{2,3}, Atte Komonen⁴, Janne S Kotiaho^{*2,5}, Kimmo Saarinen⁶ and Niklas Wahlberg⁷

Journal of Biogeography (J. Biogeogr.) (2006) 33, 1764–1778

SPECIAL
ISSUE

Determinants of the biogeographical distribution of butterflies in boreal regions

M. Luoto^{1*}, R. K. Heikkinen¹, J. Pöyry¹ and K. Saarinen²

Global Change Biology (2009) 15, 732–743, doi: 10.1111/j.1365-2486.2008.01789.x

Species traits explain recent range shifts of Finnish butterflies

JUHA PÖYRY*, MISKA LUOTO†, RISTO K. HEIKKINEN*, MIKKO KUUSSAARI*
KIMMO SAARINEN‡

*Finnish Environment Institute, Research Programme for Biodiversity, PO Box 140, FI-00251 Helsinki, Finland, †Department of Geography, University of Oulu, PO Box 3000, FI-90014 Oulu, Finland, ‡South Karelia Allergy and Environment Institute, Lääkärintie 15, FI-55330 Tiuruniemi, Finland

Received: 17 November 2017 | Revised: 10 April 2018 | Accepted: 18 April 2018

DOI: 10.1111/ddi.12774

BIODIVERSITY RESEARCH

WILEY Diversity and Distributions

Open Access

Scaling distributional patterns of butterflies across multiple scales: Impact of range history and habitat type

Juha Pöyry¹ | Risto K. Heikkinen¹ | Janne Heliölä¹ | Mikko Kuussaari¹ | Kimmo Saarinen²

Tuloksia päiväperhosseurannasta 1991–2012 ja ennustuksia tulevasta

**"Suomen päiväperhoset
maailmanennätys-
vauhdissa."**

– Etelä-Saimaa 12.9.2010.

UUTTA VAUHTIA VUOSITUHANNEN VAIhteessa

Hopeasinisti on Etelä- ja Keski-Suomessa tavallinen päiväperhonen. Ilmastoennusteet kuitenkin varoittavat, ettei lämpimämpi Suomi enää sovi lajille 2080-luvulla. Samaan aikaan Pohjolan ovet avautuvat Isolle Joukolle uusia lajeja.

Kirja esittelee 113 päiväperhoslajin levinneisyyden ja runsauden muutoksia vuodesta 1991 – ensimmäistä kertaa todellisten yksilömaarien ja havaintojen perusteella – sekä valottaa päiväperhosten tulevaisuutta tällä vuosisadalla. Kirjasta löytyvät myös perustiedot lajien tunnistamiseksi, Suomen laihaluiden lajistoja unohtamatta.

Päiväperhosilla on painavaa sanottavaa ihmisten tekemisistä, jotka heijastuvat ympäristöön laajemmin ja voimakkaammin kuin koskaan. On sanottu, että hiilidioksidin ylenpalttinen syöttäminen ilmakehään on varmissa tapoja saada aikaan katastrofi, joka on verrattavissa täysimittaiseen maailmansotaan.

Ilmastokatastrofin merkit näkyvät jo perhosmaailmassa. Suomen päiväperhoslajisto on muuttunut huimaa vauhtia viimeisen 22 vuoden aikana. Millä lajeilla menee hyvin, millä huonosti, ja ennen kaikkea miksi? Mitä kuuluu metsänreunoilla, niityillä ja pellonpientareilla, paahdeympäristöissä tai vain soilla ja Lapissa eläville päiväperhosille? Mitä uusia lajeja odotamme Suomeen lähivuosina? Mitkä lajit katoavat ensimmäisenä, kun ilmastonmuutos vie niille sopivat olot?

Näihin kysymyksiin vastaa vuonna 1991 alkanut valtakunnallinen päiväperhosseuranta. Kahdessa vuosikymmenessä lähes 750 vapaaehtoista harrastajaa ja tutkijaa on kirjannut tietoja yli neljästä miljoonasta päiväperhosta etelärannikon ulkoluoiloilta pohjoisimmille tuntureille.

**Lähde harrastajien ja uusien päiväperhosten
matkaan – 2000-luvun kesät eivät jätä
ketään kylmäksi.**

ISBN 978-952-67544-1-3

9 789526 754413

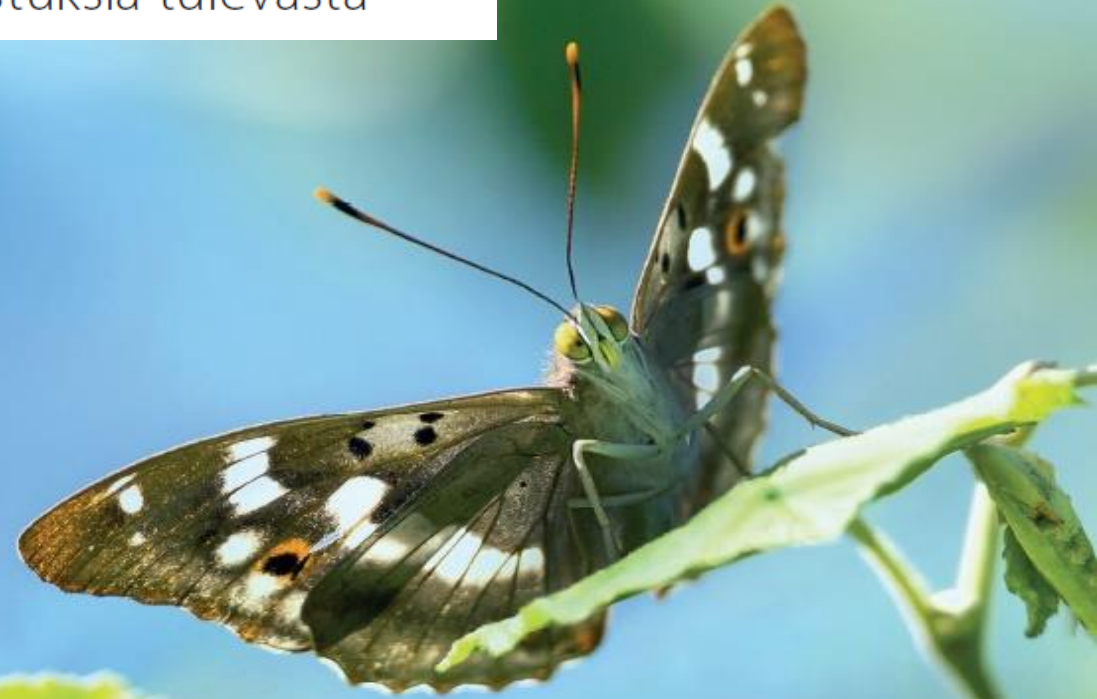
PÄIVÄPERHOSET MATKALLA POHJOISEEN

tibiale

ILMASTO LÄMPENEE — LAJISTO MUUTTUU

PÄIVÄPERHOSET MATKALLA POHJOISEEN

KIMMO SAARINEN & JUHA JANTUNEN

Päiväperhoset ilmentävät herkästi ympäristössä tapahtuvia muutoksia. Oivallus on siinä, että perhosia seuraamalla saadaan vihjeitä myös muiden pieneläjiä hyvinvoinnista, joukosta joka on kymmenkertaisesti, satakertaisesti perhosia suurempi. Tuhansia ja taas tuhansia lajeja, joista ei tiedetä sen enempää, mutta osataan arvata: kun perhonen tekee lähtöä, taintumassa on lukematon joukko muitakin. Ja tietysti toisinpäin: pieni kimmeltävä lantti kedolla tai niityllä on elävä vihje monimuotoisuudesta ja hyvinvoinnista. Pitämällä huolta kultasiivestä, sinisiivestä ja hopeatäplästä turvataan sitä luontoa, joka Suomessa on kaikkein rikkainta.

Oli kerran hyönteinen, joka oli myönteinen hyönteinen.

Se surisi ja murisi ja pörisi ja mörisi, ei pistänyt ketään, ei sanonut ei.

Tuli äänialto ja pois sen vei.

- Kirsi Kunnas -

Lämmin kiitos!